

Brief abstract of the paper.

Let s_1, s_2 be any two substitutions which involve the same n letters and let G_1, G_2 be the groups which are composed of all the substitutions in these n letters that are commutative with s_1, s_2 respectively. The necessary and sufficient condition that G_1, G_2 represent the same substitutions group is that s_1, s_2 are similar. All the substitutions of degree m that are commutative with s_1 form a group. When $m = n + b$ and this group involve all the letters of s_1 , it is the direct product of the given G_1 and the symmetric group of degree b . When we use two dissimilar substitutions for s_1 , the resulting groups will be distinct.

Z TEORYI ELIMINACYI.¹⁾

NAPISAO

FR. MERTENS.

Część pierwsza.

1. Tworzenie wypadkowej n form ogólnych o n zmiennych i dowód ich najważniejszych własności można, jak to wykazałem²⁾, uzasadnić bez oparcia się na twierdzeniu zasadniczem Algebry. Twierdzenie to okazuje się koniecznem dopiero w zastosowaniach.

Powracam dziś do tego przedmiotu, ponieważ można przedstawić go prościej, i dodać przytem najważniejsze zastosowania.

2. Przez formę ogólną zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ rozumiemy będziemy funkcję całkowitą jednorodną tych zmiennych ze współczynnikami nieoznaczonemi.

Funkcję całkowitą nieoznaczonych $u', u'', \dots$, mającą postać:

$$\varphi_1 \psi_1 + \varphi_2 \psi_2 + \dots + \varphi_r \psi_r,$$

gdzie $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_r; \psi_1, \psi_2, \dots, \psi_r$ są funkcjami całkowitemi tychże nieoznaczonych, oznaczać będziemy krótko przez

$$[\psi_1, \psi_2, \dots, \psi_r],$$

jeżeli nie chodzi nam o bliższe podanie postaci wyrażeń $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_r$.

¹⁾ Ze Sprawozdań Akademii Wiedeńskiej, 12 października i 30 listopada 1899

²⁾ Sprawozdania Akademii Wiedeńskiej, II, 1886.

Niechaj $f_1, f_2, \dots$ będą formy ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Sto pień funkcji f_i względem $x_1, x_2, \dots, x_n$ oznaczamy przez m_i , współczynnik przy x_k w funkcji f_i przez a_{ik} , a wyrażenie, na które przechodzi $f_i - a_{ik} x_k$, gdy uczynimy $x_k = 1$, przez $f_i^{(k)}$.

Jeżeli w pewnej funkcji całkowitej F współczynników funkcji $f_1, f_2, \dots$ i zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ uczynimy $x_k = 1$, a nieoznaczone $a_{ik}, a_{2k}, \dots$ zastąpimy odpowiednio przez $-f_1^{(k)}, -f_2^{(k)}, \dots$, to otrzymamy wyrażenie F_0 , nie zawierające wcale współczynników $a_{1k}, a_{2k}, \dots$; nazwiemy je resztą funkcji F względem form $f_1, f_2, \dots$ i zmiennej x_k .

3. Niechaj $f_1, f_2, \dots, f_n$ będą formy ogólne n zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; o funkcji całkowitej θ współczynników tych form, nie zawierającej zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, mówić będziemy, że posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$, jeżeli iloczyn jej przez potęgę jednej z zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ daje się przedstawić w postaci $[f_1, f_2, \dots, f_n]$.

Jeżeli dla pewnej wartości i jest tożsamościowo

$$\theta x_i^r = [f_1, f_2, \dots, f_n],$$

wtedy reszta θ_0 funkcji θ względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$ i dowolnej zmiennej x_k znika tożsamościowo; albowiem dla $x_k = 1$ jest:

$$\theta = [a_{1k} + f_1^{(k)}, a_{2k} + f_2^{(k)}, \dots, a_{nk} + f_n^{(k)}],$$

albo

$$\theta x_i^r = [a_{1k} + f_1^{(k)}, a_{2k} + f_2^{(k)}, \dots, a_{nk} + f_n^{(k)}],$$

stosownie do tego, czy $k=i$, albo też nie. Po wstawieniu $-f_1^{(k)}, -f_2^{(k)}, \dots$ odpowiednio za $a_{1k}, a_{2k}, \dots$ otrzymujemy $\theta_0 = 0$, albo $\theta_0 x_i^r = 0$, a więc w obu przypadkach $\theta_0 = 0$.

Odwrotnie, jeżeli reszta funkcji θ względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ i x_k znika, położmy dla skrócenia:

$$a_{1k} + f_1^{(k)} = t_1, a_{2k} + f_2^{(k)} = t_2, \dots, a_{nk} + f_n^{(k)} = t_n$$

i zastąpmy w funkcji θ nieoznaczone $a_{1k}, a_{2k}, \dots, a_{nk}$ odpowiednio przez $a_{1k} - t_1, a_{2k} - t_2, \dots, a_{nk} - t_n$; wtedy rezultat z jednej strony równa się zeru według założenia, z drugiej zaś, będąc rozwinięty względem $t_1, t_2, \dots, t_n$ przybiera postać $\theta + [t_1, t_2, \dots, t_n]$. Będzie tedy:

$$\theta + [t_1, t_2, \dots, t_n] = 0$$

i otrzymamy tożsamość:

$$\theta = [t_1, t_2, \dots, t_n] = [a_{1k} + f_1^{(k)}, a_{2k} + f_2^{(k)}, \dots, a_{nk} + f_n^{(k)}].$$

Jeżeli przez wprowadzenie ponowne zmiennej x_k uczynimy to wyrażenie jednorodnem w zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, będzie:

$$\theta x_k^r = [f_1, f_2, \dots, f_n].$$

A zatem funkcja θ posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

Jeżeli funkcje $\theta_1, \theta_2, \dots$ posiadają własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$, to i suma ich $\theta_1 + \theta_2$ posiada tęż własność zasadniczą.

Jeżeli funkcja θ posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$, M zaś jest funkcją całkowitą współczynników tych form, nie zawierającą zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, to iloczyn $M\theta$ posiada własność zasadniczą.

Jeżeli iloczyn $M\theta$ posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$, M zaś jej nie posiada, wtedy posiadać ją musi funkcja θ .

4. Zajmijmy się rozwiązaniem zagadnienia o wyznaczeniu postaci ogólnej wszystkich funkcji całkowitych, posiadających własność zasadniczą względem n form ogólnych $f_1, f_2, \dots, f_n$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$.

Niechaj stopnie funkcji $f_1, f_2, \dots, f_n$ względem zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ będą odpowiednio $m_1, m_2, \dots, m_n$; iloczyn tych liczb oznaczmy przez p , iloraz zaś $\frac{p}{m_1}, \frac{p}{m_2}, \dots, \frac{p}{m_n}$ przez $p_1, p_2, \dots, p_n$.

Iloczyn potęg:

$$P = a_{11}^{p_1} a_{22}^{p_2} \dots a_{nn}^{p_n},$$

w którym a_{ii} oznacza współczynnik przy $x_i^{m_i}$ w formie f_i , nazywać będziemy iloczynem potęgowym głównym form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

Rozwiązanie naszego zadania zawiera się w dwóch twierdzeniach następujących:

I. Każda funkcja całkowita współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$, posiadająca własność zasadniczą i nie zawierająca żadnego wyrazu podzielnego przez iloczyn potęgowy główny P , znika tożsamościowo.

II. Istnieją zawsze funkcje całkowite wymier-noliczbowe R współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$, posiadające własność zasadniczą względem tych form, jednorodne i stopnia p_i względem współczynników formy f_i i zawierające iloczyn potęgowy główny ze

spółczynnikiem 1, lub — co na jedno wychodzi — przybierające wartość 1 dla $f_1 = x_1^{m_1}, f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_n = x_n^{m_n}$.

Jeżeli twierdzenia te mają miejsce dla n form, wtedy każde wyrażenie całkowite θ współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$, posiadające własność zasadniczą względem tych form, jest podzielne algebraicznie przez każdą funkcję R .

Jeżeli θ nie zawiera żadnego wyrazu podzielnego przez iloczyn potęgowy główny P form $f_1, f_2, \dots, f_n$, wtedy jest tożsamościowo $\theta = 0$, a więc θ jest podzielne przez R .

Jeżeli zaś θ zawiera wyrazy podzielne przez P , wtedy wyszukajmy pomiędzy wszystkimi temi wyrazami takich, które mają najwyższy wymiar h względem $a_{11}, a_{22}, \dots, a_{nn}$; niechaj TP przedstawia ogół tych wyrazów. Jeżeli położymy:

$$\theta = FT + N_1, \quad R = P + N, \quad \theta = TR + \theta_1,$$

będzie:

$$\theta_1 = \theta - TR = N_1 - TN$$

i wyrażenie θ_1 posiada znowu własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_n$. Jeżeli θ_1 posiada jeszcze wyrazy przez P podzielne, wtedy są one względem $a_{11}, a_{22}, \dots, a_{nn}$ wymiaru niższego od h . Albowiem tak w N_1 jak i w TN , mogą być tylko takie wyrazy, zawierające P jako czynnik, które względem $a_{11}, a_{22}, \dots, a_{nn}$ nie dosięgają wymiaru h , gdyż wyrazy w T są wymiaru $h - (p_1 + p_2 + \dots + p_n)$, wyrazy zaś w N nie dosięgają wymiaru $p_1 + p_2 + \dots + p_n$. Jeżeli θ_1 zawiera wyrazy przez P podzielne, to można położyć $\theta_1 = T_1R + \theta_2$, gdzie θ_2 posiada własność zasadniczą i albo wcale już nie zawiera wyrazów podzielnych przez P , albo tylko wyrazy takie wymiaru niższego względem $a_{11}, a_{22}, \dots, a_{nn}$ niż θ_1 .

W ten sposób można postępować dalej, póki nie dojdziemy do wyrażenia θ_m , nie zawierającego już wcale wyrazów przez P podzielnych. Musi to nastąpić, gdyż części składowe wyrażen $\theta_1, \theta_2, \dots$ podzielne przez P mają wymiary malejące względem $a_{11}, a_{22}, \dots, a_{nn}$. Będzie tedy tożsamościowo $\theta_m = 0$, a więc:

$$\theta = (T + T_1 + \dots + T_{m-1})R.$$

Z tej własności funkcji R wynikają ważne wnioski.

Może istnieć tylko jedna funkcja, posiadająca własności, przepisane dla funkcji R . Jeżeli bowiem R jest funkcją określoną, R' inną funkcją tegoż gatunku, wtedy, na podstawie dowiedzionego twierdzenia musi być funkcja R' algebraicznie podzielna przez funkcję R , t. j. być postaci GR , gdzie G jest funkcją całkowitą współczyn-

ników form $f_1, f_2, \dots, f_n$. Lecz z powodu zgodności stopni funkcji R, R' względem współczynników tych form, funkcja G nie może wcale współczynników tych zawierać, a więc musi być tylko czynnikiem liczbowym. Ten czynnik liczbowy musi posiadać wartość 1, gdyż tak R' jak i R dla $f_1 = x_1^{m_1}, f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_n = x_n^{m_n}$ przybiera wartość równą 1.

Funkcję R nazywamy wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_n$ względem zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ i oznaczać ją będziemy symbolem:

$$R = [f_1, f_2, \dots, f_n]_{x_1, x_2, \dots, x_n}.$$

Iloczyn potęgowy P nazywać będziemy wyrazem głównym wypadkowej R .

Postać ogólna wszystkich funkcji θ , posiadających własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ jest $\theta = GR$, gdzie R jest wypadkową tych form, G zaś jest funkcją całkowitą ich współczynników.

Funkcja całkowita F współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ jest podzielna przez potęgę m -tą wypadkowej tych form, jeżeli funkcje:

$$F, \frac{\partial F}{\partial a_{nn}}, \frac{\partial^2 F}{\partial a_{nn}^2}, \dots, \frac{\partial^{m-1} F}{\partial a_{nn}^{m-1}}$$

posiadają własność zasadniczą.

W samej rzeczy, mamy najprzód $F = QR$, gdzie Q jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$. Wynika stąd:

$$Q \frac{\partial R}{\partial a_{nn}} = \frac{\partial F}{\partial a_{nn}} - R \frac{\partial Q}{\partial a_{nn}}.$$

Wyrażenie $Q \frac{\partial R}{\partial a_{nn}}$ posiada własność zasadniczą względem form

$f_1, f_2, \dots, f_n$, gdy posiada ją $\frac{\partial F}{\partial a_{nn}}$. Ponieważ wszakże wyrażenie $\frac{\partial R}{\partial a_{nn}}$ tej własności nie posiada, bo nie zawiera żadnego wyrazu podzielnego przez P i nie znika tożsamościowo, jak to pokazuje wyraz $\frac{\partial P}{\partial a_{nn}}$, przeto musi Q posiadać własność zasadniczą. A wtedy jest:

$$Q = Q_1 R, \quad F = Q_1 R^2.$$

skąd wynika znów:

$$2 \left(\frac{\partial R}{\partial a_{nn}} \right)^2 Q_1 = \frac{\partial^2 F}{\partial a_{nn}^2} + [R],$$

a przeto, gdy $m > 2$:

$$Q_1 = Q_2 R, \quad F = Q_2 R^3$$

i t. d.

5. Dwa twierdzenia, udowodnione dla funkcij posiadających własność zasadniczą, stosują się do formy $f_i = a_{11} x_1^m$ zmiennej x_1 . Albowiem każda funkcy całkowita θ współczynnika a_{11} , posiadająca własność zasadniczą względem f_1 , i nie osiągająca stopnia 1 względem a_{11} , albo nie zawierająca wyrazu podzielnego przez iloczyn potęgowy główny a_{11} , musi znikać tożsamościowo na podstawie tożsamości $\theta x_1^r = [f_1] = [a_{11}]$. Dalej posiada a_{11} własności, przepisane dla funkcij R , gdyż $a_{11} x_1^m = f_1 = [f_1]$.

Okazemy, że twierdzenia te stosują się do jakiejkolwiek liczby n form, przyjmąwszy, że stosują się już do $n-1$ form. Dowód twierzeń będzie wtedy ogólnym, gdyż na tej drodze udowodniają się twierdzenia najprzód dla $n=2$, następnie dla $n=3$ i t. d.

Przyjmijmy tedy, że każda funkcy całkowita współczynników $n-1$ form ogólnych, posiadających własność zasadniczą względem tych form i nie zawierająca żadnego wyrazu podzielnego przez iloczyn potęgowy, znikać musi tożsamościowo i że dla tych $n-1$ form możemy utworzyć wypadkową.

I. Należy okazać, że każde wyrażenie, posiadające własność zasadniczą względem n form ogólnych $f_1, f_2, \dots, f_n$ i nie zawierające żadnego wyrazu podzielnego przez iloczyna główny potęgowy P , znikać tożsamościowo.

Niechaj θ będzie takim wyrażeniem, $a_{kk}^h A$ niechaj oznacza zbiór jego wyrazów, zawierających najwyższą potęgę współczynnika a_{kk} ; θ i A , jako funkcy współczynników $a_{\alpha i}, a_{\beta i}, \dots, a_{\varepsilon i}$, oznaczmy przez $\theta(a_{k1}, a_{\alpha i}, a_{\beta i}, \dots, a_{\varepsilon i})$, $A(a_{k1}, a_{\alpha i}, a_{\beta i}, \dots, a_{\varepsilon i})$, gdzie k, i są dwie jakiejkolwiek liczby różne szeregu 1, 2, $\dots, n$; $\alpha, \beta, \dots, \varepsilon$ są liczbami 1, 2, $\dots, n$ po opuszczeniu liczby k .

Według założenia, znikać tożsamościowo reszta funkcji θ względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ i zmiennej x_k ; jest tedy:

$$\theta(-f_k, -f_\alpha, -f_\beta, \dots, -f_\varepsilon) = 0,$$

a stąd:

$$\theta(a_{ki}, -f_\alpha^{(i)}, -f_\beta^{(i)}, \dots, -f_\varepsilon^{(i)}) = Q(a_{ki} + f_k^{(i)}).$$

Częścią składową wyrażenia $\theta(a_{ki}, -f_\alpha^{(i)}, -f_\beta^{(i)}, \dots, -f_\varepsilon^{(i)})$, zawierającą najwyższą potęgę współczynnika a_{kk} , jest:

$$a_{kk}^h A(a_{ki}, -f_\alpha^{(i)}, -f_\beta^{(i)}, \dots, -f_\varepsilon^{(i)})$$

i jest jasnem, że Q albo nie przekracza stopnia $h-1$ względem a_{kk} , gdy $h > 0$, albo znika tożsamościowo, gdy $h = 0$. W obu przypadkach porównanie współczynników przy a_{kk}^h po obu stronach powyższej tożsamości wykazuje, że wyrażenie:

$$A^0 = A(a_{ki}, -f_\alpha^{(0)}, -f_\beta^{(0)}, \dots, -f_\varepsilon^{(0)}),$$

jest podzielne przez x_k^m .

Niechaj $f_\alpha, f_\beta, \dots, f_\varepsilon$ stają się dla $x_k = 0$ odpowiednio $g_\alpha, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$, wyrażenia zaś:

$$g_\alpha - a_{\alpha i} x_i^{m_\alpha}, \quad g_\beta - a_{\beta i} x_i^{m_\beta}, \dots$$

niechaj dla $x_i = 1$ przechodzą odpowiednio na następujące:

$$g_\alpha^{(i)}, \quad g_\beta^{(i)}, \dots;$$

wtedy:

$$f_\alpha^{(i)} = g_\alpha^{(i)} + [x_k], \quad f_\beta^{(i)} = g_\beta^{(i)} + [x_k], \dots$$

a z wyrażenia na A^0 dla $x_k = 0$ otrzymujemy równanie:

$$A(a_{ki}, -g_\alpha^{(i)}, -g_\beta^{(i)}, \dots, -g_\varepsilon^{(i)}) = 0.$$

Widzimy tedy, że reszta wyrażenia A względem form $g_\alpha, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$ i zmiennej x_i znika, a stąd wyrażenie A posiada własność zasadniczą względem tych form, a ponieważ te formy są ogólnymi, przeto A musi być algebraicznie podzielne przez ich wypadkową:

$$R_k = [g_\alpha, g_\beta, \dots, g_\varepsilon].$$

Niechaj będzie $A = R_k A_1$.

Reszta R_k^0 wypadkowej R_k względem form $f_a, f_\beta, \dots, f_\varepsilon$ i zmiennej x_i jest podzielna przez x_k , ponieważ dla $x_k = 0$ przechodzi na znikającą tożsamościowo resztę wypadkowej R_k względem $g_x, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$ i x_i . Lecz R_k^0 nie może być podzielne przez x_k^2 . Gdy bowiem b jest spółczynnikiem przy $x_k x_i^{m_i-1}$ w formie f_i , to b w wypadkowej R_k nie zachodzi, a w reszcie R_k^0 znajduje się tylko w wyrażeniu $f_i^{(v)}$. Jeżeli tedy resztę wyrażenia $\frac{\partial R_k}{\partial a_{ii}}$ względem $f_a, f_\beta, \dots, f_\varepsilon$ i x_i oznaczmy przez R'_k , będzie:

$$\frac{dR_k^0}{db} = R'_k \frac{d(-f_i^{(v)})}{db} = -x_k R'_k.$$

Wyrażenie $\frac{\partial R_k}{\partial a_{ii}}$ nie znika tożsamościowo, jak to pokazuje wyraz:

$$\frac{\partial}{\partial a_{ii}} \left(a_{\alpha\alpha}^{\frac{p_k}{m_\alpha}} a_{\beta\beta}^{\frac{p_k}{m_\beta}} \dots a_{\varepsilon\varepsilon}^{\frac{p_k}{m_\varepsilon}} \right),$$

a więc nie może też posiadać własności zasadniczej względem $g_a, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$, gdyż nie posiada żadnego wyrazu podzielnego przez iloczyn główny potęgowej form $g_a, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$. Nie może tedy R'_k znikać dla $x_k = 0$, a więc i być podzielne przez x_k . A wtedy ani $\frac{dR_k^0}{db}$, ani R_k^0 nie jest podzielne przez x_k^2 .

Jeżeli $m_k > 1$, A_1^0 zaś oznacza resztę wyrażenia A_1 względem $f_a, f_\beta, \dots, f_\varepsilon$ i x_i , to $A^0 = A_1^0 R_k^0$ i A_1^0 musi być podzielne przez x_k , gdyż A^0 jest podzielne przez x_k^2 , R_k^0 zaś jest podzielne tylko przez x_k . Reszta wyrażenia A_1 względem $g_a, g_\beta, \dots, g_\varepsilon$ i x_i znika, przeto i A_1 jest podzielne przez R_k . Jeżeli napiszemy $A_1 = A_2 R_k$, będzie $A = A_2 R_k^2$.

Jeżeli $m_k > 2$, to można znów z wyrażenia A_2 wydzielić czynnik R_k i, prowadząc w dalszym ciągu powyższe rozumowania, dojść do związku:

$$A = T \cdot R_k^{m_k}.$$

Jeżeli tedy θ zawiera wyrazy, w których zachodzą potęgi wyższe od p_k-1 spółczynnika a_{kk} , to wszystkie te wyrazy muszą się znosić. Albowiem jest wtedy $h \geq p_k$, a podzielność algebraiczna wyrażenia A przez $R_k^{m_k}$ może zachodzić tylko w ten sposób, że A i T znikają tożsamościowo. Gdyż wypadkowa R_k zawiera wyraz:

$$a_{\alpha\alpha}^{\frac{p_k}{m_\alpha}} a_{\beta\beta}^{\frac{p_k}{m_\beta}} \dots a_{\varepsilon\varepsilon}^{\frac{p_k}{m_\varepsilon}},$$

a więc $R_k^{m_k}$ zawiera wyraz:

$$a_{\alpha\alpha}^{\frac{p_k}{m_\alpha}} a_{\beta\beta}^{\frac{p_k}{m_\beta}} \dots a_{\varepsilon\varepsilon}^{\frac{p_k}{m_\varepsilon}};$$

gdyby więc T nie zniknęło tożsamościowo, musiałaby część składowa $a_{kk}^{m_k} A$ wyrażenia θ zawierać nieznoszące się wzajemnie wyrazy podzielne przez iloczyn główny potęgowej P , co sprzeciwia się założeniu.

Ponieważ k można wybrać dowolnie, jest przeto jasne, że w wyrażeniu θ albo wcale nie zachodzą wyrazy podzielne przez jedną z potęg $a_{11}^{p_1}, a_{22}^{p_2}, \dots, a_{nn}^{p_n}$, albo znosić się muszą. Jeżeli weźmiemy tedy $k=n$, to okaże się, że wyraz A zniknąć musi tożsamościowo. Wyrażenie to bowiem nie osiąga stopnia p_1 względem spółczynnika a_{11} , z drugiej zaś strony jest podzielne algebraicznie przez wyrażenie $R_n^{m_n}$ stopnia p_1 względem a_{11} . A więc w wyrażeniu θ znosić się muszą wszystkie wyrazy, zawierające najwyższą potęgę spółczynnika a_{nn} , a zatem wogóle wszystkie wyrazy.

II. Utworzyć wypadkową n form ogólnych.

Dla dwóch form można wypadkową utworzyć od razu znanym sposobem przy pomocy teorii funkcji symetrycznych.

Wprowadźmy dla prostoty oznaczenia:

$$m_1 = n, \quad m_2 = m,$$

$$f_1 = a_0 x_1^n + a_1 x_1^{n-1} x_2 + a_2 x_1^{n-2} x_2^2 + \dots + a_n x_2^n,$$

$$f_2 = b_0 x_1^m + b_1 x_1^{m-1} x_2 + b_2 x_1^{m-2} x_2^2 + \dots + b_m x_2^m$$

$$f_2(x) = f_2(x, 1) = b_0 x^m + b_1 x^{m-1} + \dots + b_m;$$

przyjmijmy, że n jest różne od zera, że m może przyjmować i wartość zero; niechaj dalej $z_1, z_2, \dots, z_n$ będą wielkości nieoznaczone; $\sigma_1 = z_1 + z_2 + \dots + z_n$; $\sigma_2 = z_1 z_2 + \dots$; $\dots$ $\sigma_n = z_1 z_2 \dots z_n$ — ich funkcje symetryczne elementarne. Przedstawmy iloczyn:

$$E = f_2(z_1) f_2(z_2) \dots f_2(z_n),$$

jako funkcję całkowitą $F(\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n)$ wyrażen $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$. Funkcja ta jest stopnia m względem $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$, a więc jest $a_0^m F$ funkcją całkowitą jednorodną:

$$G(a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots, a_0 \sigma_n)$$

stopnia m względem $a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots$. Jeżeli napiszemy:

$$R = G(a_0, -a_1, a_2, \dots, \pm a_n),$$

to R będzie szukaną wypadkową. Albowiem R jest funkcją całkowitą współczynników form f_1 i f_2 , jednorodną i stopnia $m=p_1$ co do współczynników pierwszej z nich, jednorodną i stopnia $n=p_2$ co do współczynników drugiej. Potęgą b_m^n ma w funkcji E lub F współczynnik 1, a zatem w funkcji G współczynnik a_0^m , tak że iloczyn potęgowy główny $a_0^m b_m^n$ form f_1, f_2 w wyrażeniu R ma współczynnik 1.

Forma R posiada własność zasadniczą, Jeżeli bowiem w formie F zamiast b_m napiszemy $b_m - f_2(z_i)$, to rezultat zniknie tożsamościowo, gdyż $F=E$, a z drugiej strony, rozwinięty według $f_2(z_i)$ przyjmie postać:

$$F - F_1(z_i) f_2(z_i),$$

gdzie F_1 jest funkcją całkowitą wielkości $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n, z_i$, stopnia m względem $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$. Jeżeli przeto wyrażenie $F - F_1(x) f_2(x)$, przez podzielenie go przez $x^n - \sigma_1 x^{n-1} + \sigma_2 x^{n-2} \dots \pm \sigma_n$, sprowadzimy do postaci:

$$J(x^n - \sigma_1 x^{n-1} + \dots \pm \sigma_n) + J',$$

gdzie J' nie osiąga stopnia n względem zmiennej x , wtedy J' znika dla $x = z_1, z_2, \dots, z_n$, a więc znika tożsamościowo. Będzie tedy tożsamościowo względem $x, \sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$:

$$F = F_1(x) f_2(x) + J(x^n - \sigma_1 x^{n-1} + \dots \pm \sigma_n).$$

Jeżeli $m > 0$, to J nie może przekroczyć stopnia $m-1$ względem $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$; $a_0^m F_1, a_0^{m-1} J$ są funkcjami całkowitemi jednorodnymi:

$$\psi(a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots), \quad \varphi(a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots),$$

wielkości $a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots$ odpowiednio stopnia m i $m-1$. Po pomnożeniu poprzedzającej tożsamości przez a_0^m , będzie:

$$G = \varphi(a_0, a_0 \sigma_1, \dots)(a_0 x^n - a_0 \sigma_1 x^{n-1} + \dots \pm a_0 \sigma_n) + \psi(a_0, a_0 \sigma_1, \dots) f_2(x),$$

a po zastąpieniu wyrażeń $a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots$ przez $-a_1, a_2, \dots$ znajdziemy:

$$R = \varphi(a_0, -a_1, \dots) f_1(x, 1) + \psi(a_0, -a_1, \dots) f_2(x, 1).$$

Gdy $m=0$ należy położyć $\varphi=0, \psi=b_0^{n-1}$.

W samej rzeczy tedy, jeżeli x zastąpimy przez x_1 , a tożsamość uczynimy jednorodną przez wprowadzenie x_2 , będzie:

$$R x_2' = [f_1, f_2].$$

Wypadkowa R ma współczynniki całkowito-liczbowe. Iloczyn potęgowy $a_{12}^{p_1} a_{21}^{p_2}$ ma w wypadkowej R współczynnik $(-1)^p$, gdyż F i G dla $f_2 = b_0 x_1^n$ redukuje się do $b_0^n \sigma_n^m, b_0^n (a_0 \sigma_n)^m$, a więc R do:

$$b_0^n ((-1)^n a_n)^m = (-1)^p a_n^m b_0^n.$$

Różnica:

$$G(a_0, -a_1, a_2, \dots) - G(a_0, a_0 \sigma_1, a_0 \sigma_2, \dots),$$

daje się przedstawić jako funkcja całkowita wyrażen:

$$a_2 + a_0 \sigma_1, \quad a_2 - a_0 \sigma_2, \dots, a_n \pm a_0 \sigma_n,$$

zawierająca je w wymiarze co najmniej pierwszym. Jeżeli funkcję taką oznaczmy ogólnie przez:

$$I'(a_1 + a_0 \sigma_1, a_2 - a_0 \sigma_2, \dots),$$

będzie tożsamościowo:

$$R = a_0^m f_2(z_1) f_2(z_2) \dots f_2(z_n) + I'(a_1 + a_0 \sigma_1, a_2 - a_0 \sigma_2, \dots)$$

Wypadkową form:

$$a_0 (x_1 - z_1 x_2) (x_1 - z_2 x_2) \dots (x_1 - z_n x_2) \quad \text{i} \quad f_2$$

jest:

$$a_0^m f_2(z_1) f_2(z_2) \dots f_2(z_n).$$

Niechaj będzie teraz $n > 2$.

Można wypadkową n form ogólnych $f_1, f_2, \dots, f_n$ utworzyć najprzód w przypadku, gdy ostatnia forma f_n jest liniową. Niechaj będzie:

$$f_n = u_1 x_1 + u_2 x_2 + \dots + u_n x_n = u_n$$

i dla skrócenia:

$$m_1 m_2 \dots m_{n-1} = p_{n-1} = \nu;$$

niechaj t będzie wielkością nieoznaczoną; połóżmy:

$$u_n + tu_{n-1} = U; u_1 x_1 + u_2 x_2 + \dots + u_{n-2} x_{n-2} = u$$

$$f_i(Ux_1, Ux_2, \dots, Ux_{n-2}, -tu - u_n x_{n-1}, -u - u_{n-1} x_{n-1}) = g_i.$$

Ponieważ, według przypuszczenia, znaną jest wypadkowa $n-1$ form ogólnych, można przeto utworzyć wypadkową L form $g_1, g_2, \dots, g_{n-1}$ względem $x_1, x_2, \dots, x_{n-1}$. Wypadkowa L jest względem współczynników formy f_i jednorodną i stopnia $\frac{\nu}{m_i}$, gdy $i < n$, względem zaś współczynników formy f_n lub względem nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$ jednorodną, stopnia $\nu(n-1)$ i czyniącą zadość tożsamości:

$$Lx_1' = [g_1, g_2, \dots, g_{n-1}].$$

Jeżeli x_{n-1} zastąpimy przez $x_{n-1} - tx_n$, to g_i przejdzie na:

$$f_i(Ux_1, Ux_2, \dots, Ux_{n-2}, Ux_{n-1} - tf_n, Ux_n - f_n) = U^{m_i} f_i + [f_n]$$

i będzie:

$$Lx_1' = [U^{m_1} f_1 + [f_n], U^{m_2} f_2 + [f_n], \dots] = [f_1, f_2, \dots, f_n].$$

L posiada tedy własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$. Ponieważ L względem t nie jest stopnia wyższego nad $\nu(n-1)$, to za pomocą dzielenia algebraicznego iloczynu $U^{m_i} f_i + [f_n]$ przez $U^{\nu(n-2)}$ można wyznaczyć funkcję całkowitą B nieoznaczonej t i współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ taką, że wyrażenie:

$$\Delta = U^{m_i} f_i + [f_n] - U^{\nu(n-2)} B,$$

będzie względem t stopnia niższego niż $\nu(n-2)$. Wyrażenie to musi zniknąć tożsamościowo, gdyż reszta jego względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ i x_1 jest podzielna przez $U^{\nu(n-1)}$ i nie osiąga względem t stopnia $\nu(n-2)$; znika więc tożsamościowo, Δ posiada tedy własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_n$. Jeżeli Δ_0 oznacza zbiór wszystkich wyrazów w Δ , które zawierają jako czynnik iloczyn potęgowy $a_{11}^{p_1} a_{22}^{p_2} \dots a_{n-1, n-1}^{p_{n-1}}$, wtedy Δ redukuje się do tych wyrazów, jeżeli położymy:

$$f_1 = a_{11} x_1^{m_1}, f_2 = a_{22} x_2^{m_2}, \dots, f_{n-1} = a_{n-1, n-1} x_{n-1}^{m_{n-1}}.$$

Przeto L staje się wypadkową form:

$$a_{11} U^{m_1} x_1^{m_1}, \dots, a_{n-2, n-2} U^{m_{n-2}} x_{n-2}^{m_{n-2}}, a_{n-1, n-1} (-tu - u_n x_{n-1})^{m_{n-1}},$$

a więc i podzielną przez $U^{\nu(n-2)}$. Jest przeto i Δ_0 podzielne przez $U^{\nu(n-2)}$, a więc tożsamościowo zerem, ponieważ nie osiąga stopnia $\nu(n-2)$ względem t . A zatem Δ nie zawiera wyrazów podzielnych przez iloczyn potęgowy główny form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

Z tożsamości:

$$\Delta = U^{m_i} L - U^{\nu(n-2)} B = 0,$$

wynika, że B jest podzielne przez U^{m_i} . Jeżeli położymy tedy:

$$B = U^{m_i} \theta(u_1, u_2, \dots, u_n)$$

będzie:

$$L = U^{\nu(n-2)} \theta,$$

θ będzie szukaną wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_n$ względem $x_1, x_2, \dots, x_n$. Albowiem θ jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ i posiada własność zasadniczą, gdyż reszta wyrażenia L względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ i x_1 , a więc i reszta wyrażenia θ znika tożsamościowo; forma θ jest względem współczynników formy f_i dla każdego i jednorodną i stopnia p_i . Dla $f_n = x_n$ staje się L , a więc i θ wypadkową R_n form:

$$f_1(x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, 0), f_2(x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, 0), \dots, f_{n-1}(x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, 0);$$

θ zawiera tedy potęgę u_n^{ν} ze współczynnikiem R_n , a więc iloczyn główny potęgowy $a_{11}^{p_1} a_{22}^{p_2} \dots u_n^{\nu}$ ze współczynnikiem 1, gdyż $a_{11}^{p_1} a_{22}^{p_2} \dots a_{n-1, n-1}^{p_{n-1}}$ jest wyrazem głównym wypadkowej R_n .

Niechaj f będzie formą ogólną zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ stopnia dowolnego m ; połóżmy dla skrócenia:

$$\frac{\partial \theta}{\partial u_i} = \theta_i; v_1 x_1 + v_2 x_2 + \dots + v_n x_n = v_x;$$

$$w_1 x_1 + w_2 x_2 + \dots + w_n x_n = w_x;$$

gdzie $u_1, u_2, \dots, u_1, u_2, \dots$ są wielkościami nieoznaczonymi. Jeżeli tożsamości:

$$\theta x_n^r = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x],$$

nadamy postać:

$$\theta x_n^r = Q u_x + [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}],$$

gdzie Q jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ i zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, to przez różniczkowanie względem u_i znajdziemy:

$$\theta_i x_n^r = Q x_i + [f_1, f_2, \dots, f_n],$$

a wprowadzenie wyrażeń $\theta_1 x_n^r, \theta_2 x_n^r, \dots, \theta_n x_n^r$ prowadzi do tożsamości:

$$f(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n) x_n^{mr} = Q^m f + [f_1, f_2, \dots, f_n] = [f, f_1, f_2, \dots, f_n].$$

Jeżeli przeto g i g' oznaczają formy dwójkowe zmiennych X, Y stopnia r i $m(r-1)$, powstające z form θ i $f(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n)$ po zastąpieniu wielkości $u_1, u_2, \dots, u_n$ przez $Xv_1 + Yw_1, Xv_2 + Yw_2, \dots, Xv_n + Yw_n$; i jeżeli:

$$H = \begin{bmatrix} g & g' \\ X & Y \end{bmatrix},$$

jest wypadkową tych form względem X, Y , to zachodzą tożsamości:

$$x_n^r g = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, Xv_x + Yw_x],$$

$$x_n^{mr} g' = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, Xv_x + Yw_x],$$

$$HYe = [g, g'].$$

Z tożsamości tych wynika:

$$HYe x_n^{mr} = [x_n^{mr} g, x_n^{mr} g'] = [f, f_1, \dots, f_{n-1}, Xv_x + Yw_x],$$

a zastępując X, Y przez $-u_x, v_x$ otrzymujemy:

$$H v_x e x_n^{mr} = [f, f_1, f_2, \dots, f_{n-1}].$$

Na podstawie tej tożsamości znika reszta wyrażenia H względem $f, f_1, \dots, f_{n-1}$ i x_n ; H przeto posiada własność zasadniczą względem form $f, f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$

Jeżeli za f przyjmiemy formę liniową ogólną:

$$s_x = s_1 x_1 + s_2 x_2 + \dots + s_n x_n,$$

to H musi być algebraicznie podzielne przez wypadkową $\theta(s_1, s_2, \dots)$ form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, s_x$; niechaj będzie:

$$H = M \theta(s_1, s_2, \dots).$$

Ponieważ H zawiera nieoznaczone $s_1, s_2, \dots$ jednorodnie i w stopniu r , to nieoznaczone te w wyrażeniu M już nie zachodzą. Wyrażenie M nie znika tożsamościowo, albowiem już dla pewnych form szczególnych i dla $v_1 = v_2 = \dots = v_{n-1} = 0, v_n = 1, u_n = 0$ przybiera wartość M_0 , różną od zera; można np. obrać formy:

$$f_1 = (x_1 + \xi_1 u_n)(x_1 + \xi_2 u_n) \dots,$$

$$f_2 = (x_2 + \eta_1 u_n)(x_2 + \eta_2 u_n) \dots,$$

$$\dots \dots \dots$$

$$f_{n-1} = (x_{n-1} + \vartheta_1 u_n)(x_{n-1} + \vartheta_2 u_n) \dots,$$

w których $\xi_1, \xi_2, \dots$ są nieoznaczonymi w liczbie m_1 ; $\eta_1, \eta_2, \dots$ innymi nieoznaczonymi w liczbie m_2 i t. d. Dla form tych z tożsamości:

$$\theta x_n^r = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x],$$

skoro położymy:

$$x_1 = -\xi_\alpha, x_2 = -\eta_\beta, \dots, x_{n-1} = -\vartheta_\varepsilon, x_n = 1,$$

wypływa, że θ jest algebraicznie podzielne przez $u_n - \xi_\alpha u_1 - \eta_\beta u_2 - \dots - \vartheta_\varepsilon u_{n-1}$. Jeżeli przeto $U_1, U_2, \dots, U_r$ są wartości w liczbie r , które przybiera wyrażenie $\xi_\alpha u_1 + \eta_\beta u_2 + \dots + \vartheta_\varepsilon u_{n-1}$, gdy α przebiega wartości $1, 2, \dots, m_1$, β — wartości $1, 2, \dots, m_2, \dots$, ε — wartości $1, 2, \dots, m_{n-1}$, to θ będzie podzielne przez każdą z różnic $u_n - U_1, u_n - U_2, \dots, u_n - U_r$, a więc i przez ich iloczyn. Ale θ jest stopnia r względem u_n, u_n^r zaś, jako iloczyn potęgowy główny form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x$, ma w wyrażeniu θ współczynnik 1, a zatem:

$$\theta = (u_n - U_1)(u_n - U_2) \dots (u_n - U_r).$$

Jeżeli położymy tedy:

$$s_1 = s_2 = \dots = s_{n-1} = 0, s_n = 1,$$

będzie:

$$\theta(s_1, s_2, \dots) = 1, \quad H = M_0,$$

M_0 będzie wypadkową form:

$$g = (X - W_1 Y) (X - W_2 Y) \dots (X - W_n Y), \quad g' = \frac{\partial g}{\partial X},$$

gdzie W_i powstaje z U_i przez zamianę nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_{n-1}$ na nieoznaczone $w_1, w_2, \dots, w_{n-1}$. Będzie przeto:

$$M_0 = g'(W_1, 1) g'(W_2, 1) \dots g'(W_n, 1).$$

Stosownie do tego czy $\nu > 1$, albo $\nu = 1$, znajdziemy:

$$M_0 = (-1)^{\frac{1}{2} \nu (\nu - 1)} \Pi (W_\lambda - W_\mu)^2 \quad \text{albo} \quad M_0 = 1,$$

gdzie znak iloczynu rozciąga się na wszystkie kombinacje λ, μ klasy drugiej liczb $1, 2, \dots, \nu$.

Niechaj teraz f_n będzie stopnia dowolnego m_n .

Jeżeli przyjmiemy $f = f_n$, to H będzie funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$, mającą własność zasadniczą; H przeto musi zawierać, jako czynnik szukaną wypadkową, i trzeba tylko uwolnić H od czynników zbytecznych.

Niechaj

$$y_{11}, y_{12}, \dots, y_{1n}; \quad y_{21}, y_{22}, \dots, y_{2n}; \quad \dots \quad y_{r1}, y_{r2}, \dots, y_{rn},$$

$$s_1, s_2, \dots, s_n; \quad t_1, t_2, \dots, t_n,$$

będą nieoznaczone; połączmy dla skrótienia:

$$s_1 y_{i1} + s_2 y_{i2} + \dots + s_n y_{in} = S_i,$$

$$t_1 y_{i1} + t_2 y_{i2} + \dots + t_n y_{in} = T_i,$$

$$f_n(y_{i1}, y_{i2}, \dots, y_{in}) = f_{ni},$$

$$S_1 S_2 \dots S_r = S = S_1 Q_1 = S_2 Q_2 = \dots = S_r Q_r.$$

Iloczyn

$$K = S^{r-m_n} f_{n1} f_{n2} \dots f_{nr},$$

daje się przedstawić jako funkcja całkowita jednorodna stopnia p -tego $N(\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots)$ współczynników $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots$ przy rozmaitych iloczynach potęg nieoznaczonych $s_1, s_2, \dots, s_n$ w wyrażeniu S i przy pomocy tego przedstawienia potrafimy wydzielić szukaną wypadkową z wyrażenia H .

Iloczyn K jako iloczyn ν wyrażeń:

$$Q_1^{m_n} f_{n1}, \quad Q_2^{m_n} f_{n2}, \quad \dots, \quad Q_\nu^{m_n} f_{n\nu},$$

można najprzód za pomocą wzorów Newtona przedstawić przez ν pierwszych sum potęgowych:

$$M_1 = Q_1^{m_n} f_{n1} + Q_2^{m_n} f_{n2} + \dots + Q_\nu^{m_n} f_{n\nu},$$

$$M_2 = Q_1^{2m_n} f_{n1}^2 + Q_2^{2m_n} f_{n2}^2 + \dots + Q_\nu^{2m_n} f_{n\nu}^2,$$

$$\dots \dots \dots$$

$$M_\nu = Q_1^{m_n} f_{n1}^\nu + Q_2^{m_n} f_{n2}^\nu + \dots + Q_\nu^{m_n} f_{n\nu}^\nu,$$

a mianowicie jako agregat wyrazów:

$$(\S) = c M_1^a M_2^b \dots M_\nu^n,$$

gdzie c jest czynnikiem liczbowym; $a, b, \dots, n$ są liczbami całkowitemi nieujemnymi, czyniącemi zadość równaniu:

$$a + 2b + \dots + \nu n = \nu.$$

Aby wyrazić $M_1, M_2, \dots, M_\nu$ przez $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots$ połączmy:

$$Q_1^k T_1^k + Q_2^k T_2^k + \dots + Q_\nu^k T_\nu^k = L_k,$$

i niechaj rozwinięcie funkcji f_n^k według $x_1, x_2, \dots, x_n$ będzie postaci:

$$f_n^k = \sum C_{\alpha\beta\dots\epsilon} x_1^\alpha x_2^\beta \dots x_n^\epsilon,$$

gdzie $C_{\alpha\beta\dots\epsilon}$ jest funkcją całkowitą całkowito-liczbową jednorodną stopnia k współczynników formy f_n , suma zaś rozciąga się na wszystkie liczby całkowite nieujemne $\alpha, \beta, \dots, \epsilon$, czyniące zadość równaniu:

$$\alpha + \beta + \dots + \epsilon = k m_n.$$

Ponieważ

$$x_1^\alpha x_2^\beta \dots x_n^\epsilon = \frac{1}{(km_n)!} \frac{\partial^{km_n} (t_1 x_1 + t_2 x_2 + \dots + t_n x_n)^{km_n}}{\partial t_1^\alpha \partial t_2^\beta \dots \partial t_n^\epsilon},$$

przeto:

$$f_n^k = \frac{1}{(km_n)!} \sum C_{\alpha\beta\gamma\ldots} \frac{\partial^{km_n} (t_1 x_1 + t_2 x_2 + \ldots)^{km_n}}{\partial t_1^\alpha \partial t_2^\beta \ldots \partial t_n^\gamma},$$

a stąd:

$$Q_i^{km_n} f_{n\gamma}^i = \frac{1}{(km_n)!} \sum C_{\alpha\beta\gamma\ldots} \frac{\partial^{km_n} Q_i^{km_n} T_i^{km_n}}{\partial t_1^\alpha \partial t_2^\beta \ldots \partial t_n^\gamma}.$$

Sumowanie według i od $i=1$ do $i=n$ daje:

$$M_k = \frac{1}{(km_n)!} \sum C_{\alpha\beta\gamma\ldots} \frac{\partial^{km_n} L_{km_n}}{\partial t_1^\alpha \partial t_2^\beta \ldots \partial t_n^\gamma}.$$

L_{km_n} jako suma potęg wyrażeń $Q_1 T_1, Q_2 T_2, \ldots, Q_n T_n$ daje się przedstawić przez funkcje symetryczne $V_1, V_2, \ldots, V_n$, a mianowicie jako agregat wyrazów $c V_1^e V_2^f \ldots V_n^r$, w których c jest współczynnikiem liczbowym, a wykładniki czynią zadość równaniu $\beta + 2\sigma + \ldots + nr = km_n$. Jeżeli przeto $\left(t \frac{\partial}{\partial s}\right)$ oznacza działanie:

$$t_1 \frac{\partial}{\partial s_1} + t_2 \frac{\partial}{\partial s_2} + \ldots + t_n \frac{\partial}{\partial s_n},$$

będzie:

$$V_i = \frac{1}{i!} S^{(i-1)} \left(t \frac{\partial}{\partial s} \right)^i S.$$

V_i jest funkcją całkowitą jednorodną stopnia i względem współczynników $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \ldots$, przeto L_{km_n} jest funkcją całkowitą jednorodną stopnia km_n tychże współczynników, zawierającą nieoznaczone $t_1, t_2, \ldots$ jednorodnie w stopniu km_n , nieoznaczone zaś $s_1, s_2, \ldots$ jednorodnie w stopniu $k(p-m_n)$.

Po wykonaniu różniczkowań względem $t_1, t_2, \ldots, t_n$, będzie M_k wyrażeniem całkowitem jednorodnym stopnia km_n współczynników $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \ldots$, stopnia $k(p-m_n)$ względem $s_1, s_2, \ldots, s_n$ i stopnia k względem współczynników formy f_n .

Po podstawieniu do wyrazów $\textcircled{3}$ formy K zamiast $M_1, M_2, \ldots$, otrzymanych wyrażeń, znajdziemy żądane przedstawienie:

$$K = N(\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \ldots),$$

gdzie N jest funkcją całkowitą jednorodną stopnia p współczynników $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \ldots$

zawierającą w swych współczynnikach nieoznaczone $s_1, s_2, \ldots$ jednorodnie w stopniu $p(\nu-1)$, współczynniki zaś formy f_n jednorodnie i w stopniu ν .

Dajmy, że po rozwinięciu wyrażenia $\theta(v_1 X + w_1, v_2 X + w_2, \ldots)$ według potęg zmiennej X jest:

$$\theta(v_1 X + w_1, v_2 X + w_2, \ldots) = C_0 X^\nu + C_1 X^{\nu-1} + \ldots + C_\nu;$$

oznaczymy przez $A, A', \ldots$ współczynniki w wyrażeniu $\theta(s_1, s_2, \ldots)$ przy tych samych potęgach ilości $s_1, s_2, \ldots$ jakie mają ilości $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \ldots$ w wyrażeniu S . Jeżeli poprzedzającą tożsamość dla K pomnożymy przez $C_0^{\nu(\nu-1)}$, będzie:

$$(C_0^{\nu-1} S)^{\nu-m_n} C_0^{\nu-m_n} f_{n1} f_{n2} \ldots f_{nr} = N(C_0^{\nu-1} \mathfrak{A}, C_0^{\nu-1} \mathfrak{A}', \ldots).$$

Położmy teraz:

$$y_{ik} = \theta_k(v_1 z_i + w_1, v_2 z_i + w_2, \ldots),$$

gdzie $z_1, z_2, \ldots, z_\nu$ są nieoznaczone. Jeżeli $\sigma_1, \sigma_2, \ldots, \sigma_\nu$ są funkcje symetryczne elementarne tych nieoznaczonych, $\Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, C_2 - C_0 \sigma_2, \ldots)$ jest ogólnie funkcją całkowitą wyrażeń $C_1 + C_0 \sigma_1, C_2 - C_0 \sigma_2, \ldots, C_\nu \pm C_0 \sigma_\nu$, której wyrazy są przynajmniej stopnia pierwszego względem tych wyrażeń, będzie:

$$C_0^{\nu-m_n} f_{n1} f_{n2} \ldots f_{nr} = H + \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, \ldots),$$

$$C_0^{\nu-1} S = M \theta(s_1, s_2, \ldots) + \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, \ldots),$$

a więc także:

$$C_0^{\nu-1} \mathfrak{A} = M A + \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, \ldots),$$

$$C_0^{\nu-1} \mathfrak{A}' = M A' + \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, \ldots),$$

$$\ldots \ldots \ldots$$

a rezultat przybiera postać:

$$M^{\nu-m_n} C_0^{\nu-m_n} (s_1, s_2, \ldots) H = N(M A, M A', \ldots) + \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, \ldots),$$

lub

$$M^{\nu-m_n} (C_0^{\nu-m_n} (s_1, s_2, \ldots) H - M^m N(A, A', \ldots)) = \Gamma(C_1 + C_0 \sigma_1, C_2 - C_0 \sigma_2, \ldots).$$

Ponieważ to równanie musi być tożsamościowe względem $\sigma_1, \sigma_2, \ldots$, a także względem $C_0 \sigma_1, C_0 \sigma_2, \ldots$, więc po zastąpieniu tych ostatnich wyrażeń przez $-C_1, C_2, \ldots$, otrzymamy:

$$M^{p-m_n} (\theta^{p-m_n} (s_1, s_2, \dots) H - M^{m_n} N (A, A', \dots)) = 0,$$

lub

$$\theta^{p-m_n} (s_1, s_2, \dots) H = M^{m_n} N (A, A', \dots).$$

Na podstawie tej tożsamości, wyrażenia:

$$M^{m_n} N, M^{m_n} \frac{\partial N}{\partial s_n}, \dots, M^{m_n} \frac{\partial^{p-m_n-1} N}{\partial s_n^{p-m_n-1}},$$

są wszystkie podzielne przez $\theta (s_1, s_2, \dots)$ i posiadają własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, s_n$. Ponieważ wszakże wyrażenie M^{m_n} nie może posiadać własności zasadniczej, gdyż nie zawiera $s_1, s_2, \dots$ i nie znika tożsamościowo, przeto wyrażenia:

$$N, \frac{\partial N}{\partial s_n}, \dots, \frac{\partial^{p-m_n-1} N}{\partial s_n^{p-m_n-1}},$$

posiadać muszą tę własność i N jest algebraicznie podzielne przez $\theta^{p-m_n} (s_1, s_2, \dots)$. Kładąc:

$$N (A, A', \dots) = \theta^{p-m_n} (s_1, s_2, \dots) R,$$

otrzymujemy:

$$H = M^{m_n} R,$$

gdzie R jest szukaną wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_n$. Albowiem R jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$, posiadającą własność zasadniczą względem tych form, gdyż własność tę posiada H , nie posiada jej zaś M^{m_n} . Względem współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ $N (A, A', \dots)$ $\theta^{p-m_n} (s_1, s_2, \dots)$ są wyrażeniami jednorodnymi i odpowiednio stopni:

$$p_1, p_2, \dots, p_{n-1}, p_n (p-m_n) \frac{p}{m_1}, (p-m_n) \frac{p}{m_2}, \dots (p-m_n) \frac{p}{m_{n-1}}, 0,$$

a więc R jest także ze względu na współczynniki form $f_1, f_2, \dots, f_n$ funkcją jednorodną, o stopniach względem tych współczynników równych odpowiednio:

$p_1, p_2, \dots, p_{n-1}, p_n$. Współczynnik C przy $a_{nn} = a_{nn}^{p_n}$ w wyrażeniu H , ze względu na tożsamość:

$$H = C_0^{p-m_n} \prod_i f_n (\theta_i (v_i z_i + w_i, \dots)) + I (C_1 + C_0 \sigma_1, \dots),$$

jest postaci:

$$C_0^{p-m_n} \prod_i \theta_n^{m_n} (v_i z_i + w_i, v_i z_i + w_i, \dots) + I (C_1 + C_0 \sigma_1, \dots);$$

ponieważ wszakże:

$$\begin{aligned} C_0^{p-1} \prod_i \theta_n (v_i z_i + w_i, v_i z_i + w_i, \dots) &= M \theta (0, 0, \dots, 1) + I (C_1 + C_0 \sigma_1, \dots) \\ &= M R_n + I (C_1 + C_0 \sigma_1, \dots), \end{aligned}$$

to wynika stąd:

$$C = M^{m_n} R_n^{m_n} + I (C_1 + C_0 \sigma_1, \dots).$$

a po zastąpieniu wyrażen $C_0 \sigma_1, C_0 \sigma_2, \dots$ przez $-C_1, C_2, \dots$:

$$C = M^{m_n} R_n^{m_n},$$

R przeto ma współczynnik $R_n^{m_n}$ przy $a_{nn}^{p_n}$ i wartość 1, gdy położymy $f_1 = x_1^{m_1}$, $f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_n = x_n^{m_n}$.

Tym sposobem udowodniliśmy dwa twierdzenia główne dla jakiejkolwiek liczby form, posiadających własność zasadniczą.

Wypadkowa R n form ogólnych ma współczynniki całkowito-liczbowe. Jeżeli bowiem zachodzi to dla wypadkowej $n-1$ form, to θ jest formą całkowito-liczbową i nadto pierwotną, jak to pokazuje współczynnik 1 wyrazu głównego; w takim zaś razie H i M muszą być całkowito-liczbowymi. Forma M jest także pierwotna, jak to wskazuje rozebrany wyżej przypadek szczególny, musi być przeto $\frac{H}{M^{m_n}} = R$ być formą całkowito-liczbową. A że wypadkowa dwóch form jest całkowito-liczbową, więc twierdzenie jest prawdziwe dla jakiejkolwiek liczby form.

Wypadkową n form liniowych:

$$f_1 = a_{11} x_1 + a_{12} x_2 + \dots + a_{1n} x_n,$$

$$f_2 = a_{21} x_1 + a_{22} x_2 + \dots + a_{2n} x_n,$$

$$\dots$$

$$f_n = a_{n1} x_1 + a_{n2} x_2 + \dots + a_{nn} x_n,$$

jest ich wyznacznik:

$$D = \sum \pm a_{11} a_{22} \dots a_{nn}.$$

Jest bowiem

$$Dx_n = \frac{\partial D}{\partial a_{1n}} f_1 + \frac{\partial D}{\partial a_{2n}} f_2 + \dots + \frac{\partial D}{\partial a_{nn}} f_n,$$

wyznacznik D zaś jest względem współczynników każdej pojedynczej formy liniowo-jednorodnym i zawiera iloczyn potęgowy główny $a_{11} a_{22} \dots a_{nn}$ ze współczynnikiem 1.

Jeżeli formy $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ są liniowe i przyjmujemy, że od $i=1$ do $i=n$ jest:

$$f_i = a_{i1} x_1 + a_{i2} x_2 + \dots + a_{in} x_n$$

$$\begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{n-11} & a_{n-12} & \dots & a_{n-1n} \\ u_1 & u_2 & \dots & u_n \end{vmatrix} = a_1 u_1 + a_2 u_2 + \dots + a_n u_n,$$

będzie:

$$\begin{bmatrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, f_n \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix} = f_n(a_1, a_2, \dots, a_n).$$

6. W określeniu wypadkowej n form zakłada się z góry oznaczony porządek tych form i zmiennych; powstaje tedy pytanie, w jaki sposób zmienia się wypadkowa, jeżeli zmienimy porządek form lub zmiennych, albo jedno i drugie?

Niechaj $\alpha, \beta, \dots, \sigma; \alpha', \beta', \dots, \sigma'$ będą dwie jakiejkolwiek przemiany liczb $1, 2, \dots, n$, i niechaj

$$R' = \begin{bmatrix} f_{\alpha}, f_{\beta}, \dots, f_{\sigma} \\ x_{\alpha'}, x_{\beta'}, \dots, x_{\sigma'} \end{bmatrix}.$$

Wyrażenie R' posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$ i te same stopnie względem współczynników, co forma R , może tedy różnić się tylko czynnikiem liczbowym od R , i będzie:

$$R' = c R.$$

Czynnik c jest współczynnikiem iloczynu potęgowego głównego form $f_1, f_2, \dots, f_n$ w wyrażeniu R' . Jeżeli w szczególności:

$$\alpha' = \alpha, \beta' = \beta, \dots, \sigma' = \sigma,$$

wtedy wyrazy główne wyrazu R' i R są jednakowe, $c=1$ i $R'=R$.

Równanie to pozwala na wyznaczenie zbioru wszystkich wyrazów wypadkowej R , zawierających dany iloczyn potęgowy $a_{\lambda\lambda}^{\nu\lambda} a_{\mu\mu}^{\nu\mu} \dots a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma}$, jako czynnik. Jeżeli mianowicie $\alpha, \beta, \dots, \varepsilon$ są liczbami szeregu $1, 2, \dots, n$, różnymi od $\lambda, \mu, \dots, \sigma$; $f_{\alpha}^0, f_{\beta}^0, \dots, f_{\varepsilon}^0$ — formami, powstającymi z form $f_{\alpha}, f_{\beta}, \dots, f_{\varepsilon}$ przez uczynienie $x_{\lambda}, x_{\mu}, \dots, x_{\sigma}$ równymi zeru, $R_{\lambda, \mu, \dots, \sigma}$ — wypadkową:

$$R_{\lambda, \mu, \dots, \sigma} = \begin{bmatrix} f_{\alpha}^0, f_{\beta}^0, \dots, f_{\varepsilon}^0 \\ x_{\alpha}, x_{\beta}, \dots, x_{\varepsilon} \end{bmatrix},$$

to szukanym zbiorem jest:

$$a_{\lambda\lambda}^{\nu\lambda} a_{\mu\mu}^{\nu\mu} \dots a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma} R_{\lambda, \mu, \dots, \sigma}^{m_{\lambda} m_{\mu} \dots m_{\sigma}}.$$

Albowiem współczynnik przy $a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma}$ w R' , a więc i w R , jest — i dla $n=2$ — równy $R_{\sigma}^{m_{\sigma}}$, współczynnik przy $a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma}$ zlewający się ze współczynnikiem przy $a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma}$ w $R_{\sigma}^{m_{\sigma}}$ lub z m_{σ} -tą potęgą współczynnika $a_{\sigma\sigma}^{\nu\sigma}$ w R_{σ} , jest $R_{\sigma\sigma}^{m_{\sigma}}$ i t. d.

Jeżeli R' powstaje z R przez przemianę f_i na f_k i jeżeli $\alpha, \beta, \dots, \varepsilon$ są liczby szeregu $1, 2, \dots, n$, różne od i i k , o ile $n > 2$, jest:

$$a_{\alpha\alpha}^{\nu\alpha} \dots a_{\varepsilon\varepsilon}^{\nu\varepsilon} \begin{bmatrix} f_k^0, f_i^0 \\ x_i, x_k \end{bmatrix}^{m_{\alpha} m_{\beta} \dots m_{\varepsilon}}$$

zbiorem wszystkich wyrazów wyrażenia R , zawierających iloczyn $a_{\alpha\alpha}^{\nu\alpha} \dots a_{\varepsilon\varepsilon}^{\nu\varepsilon}$, a więc c w tym przypadku jest współczynnikiem przy $a_{ii}^{\nu i} a_{kk}^{\nu k}$ w wyrażeniu:

$$\begin{bmatrix} f_k^0, f_i^0 \\ x_i, x_k \end{bmatrix}^{\frac{\nu}{m_i m_k}},$$

a stosuje się to także i do przypadku $n=2$, jeżeli przez f_i^0, f_k^0 rozumiemy same formy f_i, f_k . Jest przeto:

$$c = (-1)^{m_i m_k \cdot \frac{\nu}{m_i m_k}} = (-1)^{\nu}, \quad R' = (-1)^{\nu} R.$$

Stąd, jeżeli $C_{\alpha\beta\ldots\sigma}$ oznacza jedność dodatnią albo ujemną, stosownie do tego, czy przemiana $\alpha\beta\ldots\sigma$ jest parzysta albo nieparzysta, jest:

$$\begin{bmatrix} f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\sigma \\ x_\alpha, x_\beta, \ldots, x_\sigma \end{bmatrix} = C_{\alpha\beta\ldots\sigma}^p C_{x_\alpha x_\beta \ldots x_\sigma}^p R.$$

Jeżeli przynajmniej jedna z liczb $m_1, m_2, \ldots, m_n$ jest parzysta, to R pozostaje niezmiennym przy wszystkich przestawieniach form albo zmiennych. Jeżeli przeciwnie, wszystkie te liczby są parzyste, to R zmienia znak przy przestawieniach dwóch form albo zmiennych.

7. Jeżeli w szeregu form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ jedną z form, na przykład f_i , zastąpimy raz przez φ , drugi raz przez ψ , a następnie przez $\varphi\psi$, gdzie φ, ψ są ogólnymi formami zmiennych $x_1, x_2, \ldots, x_n$, i jeżeli wypadkowe otrzymanych trzech szeregów form oznaczmy przez R', R'', R , będzie:

$$R = R' R''.$$

Albowiem R czyni zadość tożsamości:

$$R x_i^r = [\varphi\psi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_i],$$

gdzie liczby $\alpha, \beta, \ldots, \varepsilon$ oznaczają liczby szeregu $1, 2, \ldots, n$, po opuszczeniu liczby i , przeto R posiada własność zasadniczą tak względem na formy $\varphi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon$ jak i względem form $\psi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon$. Wpływa stąd najprzód podzielność wypadkowej R przez wypadkową R' . Jeżeli przyjmiemy więc: $R = QR'$ i zważymy, że reszta wypadkowej R względem $\psi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon$ i x_n znika, reszta zaś wypadkowej R' względem tychże form i tejże zmiennej nie znika, gdyż R' nie zawiera współczynników formy ψ i nie znika tożsamościowo, to wyniknie stąd, że reszta formy Q względem $\psi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon$ i x_n musi znikać tożsamościowo. Forma Q posiada tedy własność zasadniczą względem $\psi, f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon$, i musi być podzielna przez R'' . Jeżeli przyjmiemy $Q = NR''$, będzie:

$$R = NR' R'',$$

gdzie N jest czynnikiem liczbowym, co stwierdza porównanie stopni. Dla

$f_\alpha = x_\alpha^{\mu_\alpha}, f_\beta = x_\beta^{\mu_\beta}, \ldots, f_\varepsilon = x_\varepsilon^{\mu_\varepsilon}, \varphi = x_i^\mu, \psi = x_i^\nu$, gdzie μ i ν są stopniami funkcji φ, ψ , jest $R = R' = R'' = 1$, a zatem $N = 1$.

Ogólniej, jeżeli niektóre z form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ lub wszystkie zastąpimy iloczynami form, to wypadkowa tak otrzymanego szeregu form będzie iloczynem wszystkich wypadkowych, odpowiadających możliwym zestawieniom n form, z których pierwsza jest czynnikiem iloczynu postawionego zamiast f_i , druga czynnikiem iloczynu postawionego zamiast f_2 i t. d.

Naprzykład:

$$\begin{aligned} & \begin{bmatrix} \varphi\psi, \chi^\vartheta, \omega \\ x_1, x_2, x_3 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \varphi, \chi, \omega \\ x_1, x_2, x_3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varphi, \vartheta, \omega \\ x_1, x_2, x_3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \psi, \chi, \omega \\ x_1, x_2, x_3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \vartheta, \omega \\ x_1, x_2, x_3 \end{bmatrix}; \\ & \begin{bmatrix} f_1^{\nu_1}, f_2^{\nu_2}, \ldots, f_n^{\nu_n} \\ x_1, x_2, \ldots, x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} f_1, f_2, \ldots, f_n \\ x_1, x_2, \ldots, x_n \end{bmatrix}^{\nu_1 \nu_2 \ldots \nu_n}. \end{aligned}$$

8. Wypadkowa R n form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ pozostaje niezmienną, jeżeli jedną z tych form np. f_i zastąpimy przez $f_i + \varphi f_k$, gdzie przyjmujemy, że dla stopni m_i, m_k dwóch form f_i, f_k jest $m_i \geq m_k$ i gdzie φ jest formą ogólną zmiennych $x_1, x_2, \ldots, x_n$ stopnia $m_i - m_k$.

Albowiem wypadkowa R' nowego układu form ma własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \ldots, f_n$; różnica $R' - R$ posiada też samą własność i musi znikać tożsamościowo, gdyż względem współczynnika a_i przy $x_i^{m_i}$ w formie f_i nie osiąga stopnia $\frac{p}{m_i}$, gdzie p oznacza iloczyn stopni form $f_1, f_2, \ldots, f_n$.

Jeżeli w szeregu form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ formę f_i zastąpimy przez $f_i + [f_\alpha, f_\beta, \ldots, f_\varepsilon]$, gdzie $\alpha, \beta, \ldots, \varepsilon$ są liczbami szeregu $1, 2, \ldots, n$ różnymi od i oraz nadto $m_i \geq m_\alpha, m_\beta, \ldots, m_\varepsilon$, to wypadkowa R pozostaje niezmienną.

Jeżeli $f_k = c g^\mu$, gdzie c jest stałą, g ogólną funkcją zmiennych $x_1, x_2, \ldots, x_n$, i jeżeli stopień μ funkcji g nie jest większy niż stopień m_i funkcji f_i , φ zaś jest formą ogólną zmiennych $x_1, x_2, \ldots, x_n$ stopnia $m_i - \mu$, to wypadkowa R form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ pozostaje niezmienną, jeżeli f_i zastąpimy przez $f_i + \varphi g$.

Niechaj R' będzie wypadkową nowego szeregu form; R_1, R_2 niechaj będą wypadkowe szeregów form, powstających z form $f_1, f_2, \ldots, f_n$ przez zastąpienie raz formy f_k przez formę g , drugi raz formy f_k przez g , formy f_i przez $f_i + \varphi g$. Będzie wtedy:

$$R = c^{\frac{p}{m_k}} R_1^{m_k}; \quad R' = c^{\frac{p}{m_k}} R_2^{m_k},$$

$$R_1 = R_2,$$

a stąd:

$$R' = R.$$

Przykład. Niechaj $\theta(u_1, u_2, \dots, u_n)$ będzie wypadkową $n-1$ form ogólnych $f_1, f_2, \dots, f_n$ i formy liniowej $u_n = u_1 x_1 + \dots + u_n x_n$.

Położmy dla skrócenia:

$$\frac{\partial \theta}{\partial u_i} = \theta_i; \quad s_1 \theta_1 + s_2 \theta_2 + \dots + s_n \theta_n = \theta'(u_1, u_2, \dots).$$

$$\mathfrak{N} = \left[\begin{array}{c} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, \theta'(v_1 w_x - w_1 v_x, v_2 w_x - w_2 v_x, \dots) \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{array} \right].$$

Wtedy, o ile formy $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ nie są wszystkie liniowymi, jest:

$$\mathfrak{N} = \left[\begin{array}{c} \theta(v_1 X + w_1 Y, \dots), \theta'(v_1 X + w_1 Y, \dots) \\ X \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right] \\ = M \theta(s_1, s_2, \dots, s_n).$$

gdzie M ma znaczenie, wskazane w ust. 5. Jeżeli napiszemy:

$$\theta(v_1 X + w_1 Y, v_2 X + w_2 Y, \dots) = F,$$

będzie:

$$v_1 \theta_1 (v_1 X + w_1 Y, \dots) + v_2 \theta_2 (v_1 X + w_1 Y, \dots) + \dots = \frac{\partial F}{\partial X},$$

$$w_1 \theta_1 (v_1 X + w_1 Y, \dots) + w_2 \theta_2 (v_1 X + w_1 Y, \dots) + \dots = \frac{\partial F}{\partial Y},$$

a forma $\theta'(v_1 w_x - w_1 v_x, \dots)$, po zastąpieniu w niej zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ odpowiednio przez $\theta_1(v_1 X + w_1 Y, \dots)$, $\theta_2(v_1 X + w_1 Y, \dots)$, przechodzi na następującą:

$$\theta' \left(v_1 \frac{\partial F}{\partial Y} - w_1 \frac{\partial F}{\partial X}, \dots \right).$$

Jeżeli przeto przez ν oznaczymy iloczyn stopni funkcji $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ lub stopień formy $\theta(u_1, u_2, \dots)$ względem $u_1, u_2, \dots$, będzie według ust. 5:

$$M^{\nu-1} \mathfrak{N} = \left[\begin{array}{c} F, \theta' \left(v_1 \frac{\partial F}{\partial Y} - w_1 \frac{\partial F}{\partial X}, \dots \right) \\ X, \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right].$$

Lecz jest:

$$\begin{aligned} X^{\nu-1} \theta' \left(v_1 \frac{\partial F}{\partial Y} - w_1 \frac{\partial F}{\partial X}, \dots \right) &= \theta' \left(v_1 X \frac{\partial F}{\partial Y} - w_1 X \frac{\partial F}{\partial X}, \dots \right) \\ &= \theta' \left((v_1 X + w_1 Y) \frac{\partial F}{\partial Y} - \nu w_1 F, \dots \right) = \left(\frac{\partial F}{\partial Y} \right)^{\nu-1} \theta' (v_1 X + w_1 Y, \dots) + [F], \end{aligned}$$

skąd wynika:

$$\left[\begin{array}{c} F, X^{\nu-1} \theta' \left(v_1 \frac{\partial F}{\partial Y} - w_1 \frac{\partial F}{\partial X}, \dots \right) \\ X, \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right] = \left[\begin{array}{c} F, \left(\frac{\partial F}{\partial Y} \right)^{\nu-1} \theta' (v_1 X + w_1 Y, \dots) \\ X, \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right],$$

lub

$$\left[\begin{array}{c} F, X \\ X, Y \end{array} \right]^{\nu-1} \mathfrak{N} M^{\nu-1} = \left[\begin{array}{c} F, \frac{\partial F}{\partial Y} \\ X, Y \end{array} \right]^{\nu-1} \left[\begin{array}{c} F, \theta' (v_1 X + w_1 Y, \dots) \\ X, \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right].$$

Według ust. 5 go jest:

$$\left[\begin{array}{c} F, X \\ X, Y \end{array} \right] = (-1)^{\nu} \theta(w_1, w_2, \dots),$$

$$\left[\begin{array}{c} F, \frac{\partial F}{\partial Y} \\ X, Y \end{array} \right] = M \theta(w_1, w_2, \dots),$$

$$\left[\begin{array}{c} F, \theta' (v_1 X + w_1 Y, \dots) \\ X, \qquad \qquad \qquad Y \end{array} \right] = M \theta(s_1, s_2, \dots).$$

Po usunięciu czynnika $M^{\nu-1} \theta^{\nu-1}(w_1, w_2, \dots)$, otrzymujemy tedy:

$$\mathfrak{N} = M \theta(s_1, s_2, \dots, s_n).$$

9. Zagadnienie. Formy ogólne $f_1, f_2, \dots, f_n$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ przekształcają się przy pomocy podstawień:

$$x_i = c_{i1} X_1 + c_{i2} X_2 + \dots + c_{in} X_n \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

ze współczynnikami nieoznaczonymi $c_{11}, c_{12}, \dots, c_{nn}$ na formy $f'_1, f'_2, \dots, f'_n$ zmiennych $X_1, X_2, \dots, X_n$; wyznaczyć wypadkową:

$$R' = \begin{bmatrix} f'_1, f'_2, \dots, f'_n \\ X_1, X_2, \dots, X_n \end{bmatrix}.$$

Niechaj będzie:

$$R = \begin{bmatrix} f_1, f_2, \dots, f_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

i wyznacznik:

$$C = \sum \pm c_{11}, c_{22}, \dots, c_{nn}.$$

Mamy tożsamość:

$$R' X_n = [f'_1, f'_2, \dots, f'_n].$$

jeżeli w tej tożsamości zamiasz $X_1, \dots, X_n$ napiszemy wyrażenia:

$$x_1 \frac{\partial C}{\partial c_{11}} + x_2 \frac{\partial C}{\partial c_{21}} + \dots + x_n \frac{\partial C}{\partial c_{n1}}, \dots, x_1 \frac{\partial C}{\partial c_{1n}} + x_2 \frac{\partial C}{\partial c_{2n}} + \dots + x_n \frac{\partial C}{\partial c_{nn}}.$$

to formy $f'_1, f'_2, \dots, f'_n$ przejdą na następujące:

$$C^{m_1} f_1, C^{m_2} f_2, \dots, C^{m_n} f_n$$

i otrzymamy:

$$R' \left(x_1 \frac{\partial C}{\partial c_{1n}} + x_2 \frac{\partial C}{\partial c_{2n}} + \dots \right) = [f_1, f_2, \dots, f_n].$$

Z tego powodu znika reszta funkcji całkowitej R' względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ i x_n , i funkcja ta musi być podzielna przez R . Jeżeli więc napiszemy $R' = QR$, to funkcja Q nie będzie zawierała form $f_1, f_2, \dots, f_n$ i da się wyznaczyć przy pomocy form szczególnych $f_1 = x_1^{m_1}, f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_n = x_n^{m_n}$.

Dla tych form jest:

$$R = 1,$$

$$f'_i = (c_{i1} X_1 + c_{i2} X_2 + \dots + c_{in} X_n)^{m_i}, \quad (i=1, 2, \dots, n),$$

a więc:

$$R' = C^p = Q,$$

gdzie $p = m_1 m_2 \dots m_n$.

Będzie zatem:

$$R' = C^p R,$$

i R przeto jest niezmiennikiem form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

Wnioski. Jeżeli zastąpimy x_i przez ix_i , to $t^p R$ będzie wypadkową form nowych.

Jeżeli uskuteczimy podstawienie:

$$x_i = X_1 + z_1 X_n, x_2 = X_2 + z_2 X_n, \dots, x_{n-1} = X_{n-1} + z_{n-1} X_n,$$

$$x_n = -s_1 X_1 - s_2 X_2 - \dots - s_{n-1} X_{n-1} + z_n X_n$$

i położymy:

$$s_1 z_1 + s_2 z_2 + \dots + z_n = s,$$

to R^{s^p} będzie wypadkową nowych form, a współczynniki tych ostatnich przy $X_n^{m_1}, X_n^{m_2}, \dots, X_n^{m_n}$ będą odpowiednio:

$$f_1(z_1, z_2, \dots, z_n), f_2(z_1, z_2, \dots, z_n), \dots, f_n(z_1, z_2, \dots, z_n).$$

Z tożsamości:

$$R x_n = [f_1, f_2, \dots, f_n],$$

wynika, że gdy

$$x_1 = x_2 = \dots = x_{n-1} = 0, x_n = 1,$$

to

$$R = [a_{1n}, a_{2n}, \dots, a_{nn}],$$

gdzie a_{in} jest współczynnikiem przy $x_n^{m_i}$ w formie f_i . Stosując tę tożsamość do wypadkowej R^{s^p} , otrzymamy tożsamość:

$$R^{s^p} = [f_1(z_1, z_2, \dots, z_n), f_2(z_1, z_2, \dots, z_n), \dots].$$

Jeżeli wprowadzimy nową nieoznaczoną s_n , uczynimy to wyrażenie jednorodnym względem $s_1, s_2, \dots, s_n$ i zastąpimy $z_1, z_2, \dots, z_n$ przez $x_1, x_2, \dots, x_n$, będzie:

$$R(s_1 x_1 + s_2 x_2 + \dots + s_n x_n)^p = [f_1, f_2, \dots, f_n].$$

10. Niechaj $f_1, f_2, \dots, f_n$ będą formy ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ stopni $m_1, m_2, \dots, m_k$, gdzie $1 < k < n$ i niechaj:

$$m_1 m_2 \dots m_k = p.$$

Niech przez podstawienie:

$$x_i = \xi_{1i} X_1 + \xi_{2i} X_2 + \dots + \xi_{ki} X_k \quad (i=1, 2, \dots, k),$$

formy $f_1, f_2, \dots, f_k$ przechodzą na formy $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_k$ zmiennych $X_1, X_2, \dots, X_k$; wypadkowa R tych form będzie funkcją stopnia p -tego wyznaczników rzędu k układu elementów:

$$\xi_{11}, \xi_{21}, \dots, \xi_{k1},$$

$$\xi_{12}, \xi_{22}, \dots, \xi_{k2},$$

$$\dots$$

$$\xi_{1n}, \xi_{2n}, \dots, \xi_{kn},$$

zawierającą zatem nieoznaczone $\xi_{11}, \xi_{21}, \dots, \xi_{2n}$ tylko wewnątrz tych wyznaczników.

Jeżeli formy $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_k$ przez podstawienie:

$$X_i = y_{1i} Y_1 + y_{2i} Y_2 + \dots + y_{ki} Y_k \quad (i=1, 2, \dots, k),$$

przechodzą na formy $\psi_1, \psi_2, \dots, \psi_k$ i jeżeli położymy:

$$\Sigma \pm y_{11} y_{22} \dots y_{kk} = \omega,$$

będzie:

$$\begin{bmatrix} \psi_1, \psi_2, \dots, \psi_k \\ Y_1, Y_2, \dots, Y_k \end{bmatrix} = \omega^p R.$$

Otrzymamy także formy ψ_i jeżeli do form f_i zastosujemy bezpośrednio podstawienie:

$$x_i = \eta_{1i} Y_1 + \eta_{2i} Y_2 + \dots + \eta_{ki} Y_k \quad (i=1, 2, \dots, k),$$

gdzie

$$\eta_{2i} = y_{12} \xi_{1i} + y_{22} \xi_{2i} + \dots + y_{k2} \xi_{ki},$$

a wypadkową form $\psi_1, \psi_2, \dots, \psi_k$ będzie wyrażenie R , na które przechodzi R , jeżeli $\xi_{11}, \xi_{21}, \dots, \xi_{kn}$ zastąpimy odpowiednio przez $\eta_{11}, \eta_{21}, \dots, \eta_{kn}$. Jest przeto:

$$R_1 = \omega^p R.$$

Niechaj będzie:

$$\Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon} = \begin{vmatrix} \xi_{1\alpha}, \xi_{2\alpha}, \dots, \xi_{k\alpha} \\ \xi_{1\beta}, \xi_{2\beta}, \dots, \xi_{k\beta} \\ \dots \\ \xi_{1\epsilon}, \xi_{2\epsilon}, \dots, \xi_{k\epsilon} \end{vmatrix};$$

oznaczmy utworzone na sposób wyznacznika działania:

$$\begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial \eta_{1\alpha}}, \frac{\partial}{\partial \eta_{2\alpha}}, \dots, \frac{\partial}{\partial \eta_{k\alpha}} \\ \frac{\partial}{\partial \eta_{1\beta}}, \frac{\partial}{\partial \eta_{2\beta}}, \dots, \frac{\partial}{\partial \eta_{k\beta}} \\ \dots \\ \frac{\partial}{\partial \eta_{1\epsilon}}, \frac{\partial}{\partial \eta_{2\epsilon}}, \dots, \frac{\partial}{\partial \eta_{k\epsilon}} \end{vmatrix}, \begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial y_{11}}, \frac{\partial}{\partial y_{12}}, \dots, \frac{\partial}{\partial y_{1k}} \\ \frac{\partial}{\partial y_{21}}, \frac{\partial}{\partial y_{22}}, \dots, \frac{\partial}{\partial y_{2k}} \\ \dots \\ \frac{\partial}{\partial y_{k1}}, \frac{\partial}{\partial y_{k2}}, \dots, \frac{\partial}{\partial y_{kk}} \end{vmatrix},$$

przez $\Omega_{\alpha\beta\dots\epsilon}$ i ∇ , działanie zaś $\Sigma \Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon} \Omega_{\alpha\beta\dots\epsilon}$, w którym znak sumy rozciąga się na wszystkie kombinacje $\alpha\beta\dots\epsilon$ klasy k -tej liczb $1, 2, \dots, n$, przez Ω . Jeżeli weźmiemy przedmiot działania, który zawiera nieoznaczone $y_{11}, y_{12}, \dots, y_{kn}$ tylko wewnątrz połączeń $\eta_{11}, \eta_{12}, \dots, \eta_{kn}$, będzie:

$$\nabla = \Omega,$$

a zatem:

$$\nabla^p \omega^p R = R \nabla^p \omega^p = \Omega^p R_1.$$

Jeżeli rozwinie my ω^p według iloczynów potęgowych $\mathfrak{Y}, \mathfrak{Y}_1, \dots$ nieoznaczonych $y_{11}, y_{12}, \dots$, napiszemy:

$$\omega^p = c \mathfrak{Y} + c_1 \mathfrak{Y}_1 + \dots$$

i oznaczmy przez $Q, Q_1, \dots$ działania różniczkowe, powstające z wyrażen $\mathfrak{Y}, \mathfrak{Y}_1, \dots$ przez zastąpienie w nich nieoznaczonych $y_{\alpha\sigma}$ przez $\frac{\partial}{\partial y_{\alpha\sigma}}$, znajdziemy:

$$\nabla^p = c Q + c_1 Q_1 + \dots$$

a stąd:

$$\nabla^p \omega^p = c^2 Q \mathfrak{Y} + c_1^2 Q_1 \mathfrak{Y}_1 + \dots = h,$$

gdzie h jest liczbą całkowitą dodatnią. Mamy tedy:

$$R = \frac{1}{h} \Omega^p R_1$$

i jest jasne, że $\frac{1}{h} \Omega^p R_1$ zawiera nieoznaczone $\xi_{11}, \xi_{12}, \dots$ tylko wewnątrz wyznaczników $\Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon}$. Ponieważ R czyni zażość tożsamości:

$$R X_k^r = [\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_k],$$

więc jeżeli uczynimy:

$$X_1 = X_2 = \dots = X_{k-1} = 0, X_k = 1,$$

$$\xi_{k1} = x_1, \xi_{k2} = x_2, \dots, \xi_{kn} = x_n,$$

przez co niechaj R przejdzie na R_0 , będzie:

$$R_0 = P_1 f_1 + P_2 f_2 + \dots + P_k f_k.$$

Można przyjąć, że funkcje całkowite $P_1, P_2, \dots, P_k$ zawierają nieoznaczone $\xi_{11}, \xi_{21}, \dots, \xi_{k-11}, \xi_{k-12}$ tylko wewnątrz wyznaczników układu:

$$\xi_{11}, \xi_{21}, \dots, \xi_{k-11},$$

$$\xi_{21}, \xi_{22}, \dots, \xi_{k-12},$$

$$\dots$$

$$\xi_{1n}, \xi_{2n}, \dots, \xi_{k-1n}.$$

Niechaj bowiem będzie:

$$\xi_{k\mu} = y_{1\mu} \xi_{1\mu} + y_{2\mu} \xi_{2\mu} + \dots + y_{k-1,\mu} \xi_{k-1,\mu}.$$

$$\nabla_1 = \begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial y_{11}}, & \frac{\partial}{\partial y_{12}}, & \dots, & \frac{\partial}{\partial y_{1k-1}} \\ \frac{\partial}{\partial y_{21}}, & \frac{\partial}{\partial y_{22}}, & \dots, & \frac{\partial}{\partial y_{2k-1}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \frac{\partial}{\partial y_{k-11}}, & \frac{\partial}{\partial y_{k-12}}, & \dots, & \frac{\partial}{\partial y_{k-1,k-1}} \end{vmatrix}, \quad \Delta'_{\alpha\beta\dots\epsilon} = \begin{vmatrix} \xi_{1\alpha}, \xi_{2\alpha}, \dots, \xi_{k-1\alpha} \\ \xi_{1\beta}, \xi_{2\beta}, \dots, \xi_{k-1\beta} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \xi_{1\epsilon}, \xi_{2\epsilon}, \dots, \xi_{k-1\epsilon} \end{vmatrix},$$

$$\Omega'_{\alpha\beta\dots\epsilon} = \begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial \xi_{1\alpha}}, & \frac{\partial}{\partial \xi_{2\alpha}}, & \dots, & \frac{\partial}{\partial \xi_{k-1\alpha}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \frac{\partial}{\partial \xi_{1\epsilon}}, & \frac{\partial}{\partial \xi_{2\epsilon}}, & \dots, & \frac{\partial}{\partial \xi_{k-1\epsilon}} \end{vmatrix}, \quad \Omega_1 = \sum \Delta'_{\alpha\beta\dots\epsilon} \Omega'_{\alpha\beta\dots\epsilon}.$$

$$\begin{vmatrix} y_{11}, & y_{12}, & \dots, & y_{1k-1} \\ y_{21}, & y_{22}, & \dots, & y_{2k-1} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ y_{k-11}, & y_{k-12}, & \dots, & y_{k-1,k-1} \end{vmatrix} = \omega_1,$$

gdzie suma w wyrażeniu Ω_1 rozciąga się na wszystkie kombinacje klasy $k-1$ skazników $\alpha\beta\dots\epsilon$, będących liczbami szeregu $1, 2, \dots, n$. Po zastąpieniu nieoznaczonych $\xi_{11}, \xi_{12}, \dots, \xi_{k-11}, \dots, \xi_{k-1,n}$ przez $\xi_1, \xi_{12}, \dots, \xi_{k-11}, \xi_{k-1,n}$ poprzednia tożsamość przechodzi na następującą:

$$\omega_1^p R_0 = P_1' f_1 + P_2' f_2 + \dots + P_k' f_k,$$

gdzie $P_1', P_2', \dots$ są funkcjami całkowitemi współczynników form $f_1, f_2, \dots$ oraz nieoznaczonych $\xi_{11}, \dots, y_{11}, \dots$, zawierającymi nieoznaczone $y_{11}, y_{12}, \dots$ tylko w połączeniach $\xi_{11}, \xi_{12}, \dots$. Jeżeli po obu stronach wykonamy p razy działanie ∇_1 , które zlewa się tu z działaniem Ω_1 , znajdziemy:

$$R_0 \nabla_1^p \omega_1^p = f_1 \Omega_1^p P_1' + f_2 \Omega_1^p P_2' + \dots$$

Ponieważ wszakże na $\nabla_1^p \omega^p$ otrzymujemy, jak poprzednio, liczbę całkowitą dodatnią, na $\Omega_1^p P_1', \Omega_1^p P_2', \dots$ zaś funkcje samych wyznaczników $\Delta'_{\alpha\beta\dots\epsilon}$, przeto powyższe twierdzenie jest udowodnione.

Niechaj:

$$u_x = u_1 x_1 + \dots + u_n x_n; \quad v_x = v_1 x_1 + \dots + v_n x_n, \dots, \quad w_x = w_1 x_1 + \dots + w_n x_n,$$

będą $n-k$ funkcjami ogólnemi liniowemi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; ($u_k, v_k, \dots, w_k$) niechaj oznacza wyznacznik:

$$\begin{vmatrix} u_k, & u_{k+1}, & \dots, & u_n \\ v_k, & v_{k+1}, & \dots, & v_n \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ w_k, & w_{k+1}, & \dots, & w_n \end{vmatrix}.$$

Po zastąpieniu każdego wyznacznika $\Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon}$ przez wyznacznik $(u_\lambda v_\mu \dots w_\rho)$, gdzie $\alpha\beta\dots\epsilon \lambda\mu\dots\rho$ jest przemianą parzystą liczb $1, 2, \dots, n$, wypadkowa R przechodzi na funkcję całkowitą wyznaczników rzędu $n-k$ układu:

$$u_1, u_2, \dots, u_n$$

$$v_1, v_2, \dots, v_n$$

$$\dots \dots \dots$$

$$w_1, w_2, \dots, w_n$$

którą dla skrócenia oznaczmy przez $R' ((u_1 v_2 \dots w_{n-k}) \dots)$.

Jeżeli do $n-k$ form $u_x, v_x, \dots, w_x$ dołączymy jeszcze k form liniowych $q_x, r_x, s_x, \dots, t_x$ i położymy:

$$\begin{vmatrix} q_1, q_2, \dots, q_n \\ r_1, r_2, \dots, r_n \\ \dots \dots \dots \\ t_1, t_2, \dots, t_n \\ u_1, u_2, \dots, u_n \\ \dots \dots \dots \\ w_1, w_2, \dots, w_n \end{vmatrix} = D,$$

to po zastąpieniu nieoznaczonych $\xi_{1i}, \xi_{2i}, \dots, \xi_{k-1i}$ odpowiednio przez $\frac{\partial D}{\partial q_i}, \frac{\partial D}{\partial r_i}, \dots, \frac{\partial D}{\partial s_i}$, znajdziemy:

$$\Delta'_{\alpha\beta\dots\epsilon} = D^{k-2} \frac{\partial^{k-1} D}{\partial q_\alpha \partial r_\beta \dots \partial s_\epsilon} \\ = D^{k-2} \left(t_\alpha \frac{\partial^k D}{\partial q_\alpha \partial r_\beta \dots \partial s_\delta \partial t_\epsilon} + u_\alpha \frac{\partial^k D}{\partial q_\alpha \partial r_\beta \dots \partial s_\delta \partial u_\epsilon} + \dots \right).$$

Stąd, jeżeli liczby $\lambda, \mu, \dots, \rho$ uzupełniają liczby $\alpha, \beta, \dots, \epsilon$ do przemiany parzystej $\alpha\beta\dots\epsilon \lambda\mu\dots\rho$, wynika:

$$\begin{vmatrix} \xi_{1\alpha}, \xi_{2\alpha}, \dots, \xi_{k-1\alpha}, x_\alpha \\ \xi_{1\beta}, \xi_{2\beta}, \dots, \xi_{k-1\beta}, x_\beta \\ \dots \dots \dots \\ \xi_{1\epsilon}, \xi_{2\epsilon}, \dots, \xi_{k-1\epsilon}, x_\epsilon \end{vmatrix}$$

$$= D^{k-2} \left(t_\alpha \frac{\partial^k D}{\partial q_\alpha \partial r_\beta \dots \partial s_\delta \partial t_\epsilon} + u_\alpha \frac{\partial^k D}{\partial q_\alpha \partial r_\beta \dots \partial s_\delta \partial u_\epsilon} + \dots \right) \\ = D^{k-2} (t_\alpha (u_\lambda v_\mu \dots w_\rho) - u_\alpha (t_\lambda v_\mu \dots w_\rho) + \dots \pm u_\alpha (t_\lambda u_\mu \dots)),$$

a tożsamość:

$$R_0 = P_1 f_1 + P_2 f_2 + \dots + P_k f_k,$$

wskutek tego podstawienia przybierze postać:

$$D^{(k-2)p} R' (t_\alpha (u_1 v_2 \dots w_{n-k}) - u_\alpha (t_1 v_2 \dots w_{n-k}) + \dots \pm u_\alpha (t_1 u_2 \dots)) \\ = D^{(k-2)p} [f_1, f_2, \dots, f_k].$$

Otrzymujemy tym sposobem tożsamość:

$$R' (t_\alpha (u_1 v_2 \dots w_{n-k}) - u_\alpha (t_1 v_2 \dots w_{n-k}) + \dots \pm u_\alpha (t_1 u_2 \dots)) = [f_1, f_2, \dots, f_k].$$

Wyrażenie $R' ((u_1 v_2 \dots w_{n-k}) \dots)$ jest wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_k, u_x, v_x, \dots, w_x$; albowiem posiada ono własność zasadniczą względem tych form, gdyż poprzedzająca tożsamość daje:

$$t_\alpha^p R' ((u_1 v_2 \dots w_{n-k}) \dots) = [f_1, f_2, \dots, f_k, u_\alpha, \dots, w_\alpha].$$

Dalej, wyrażenie to jest względem współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_k, u_x, v_x, \dots, w_x$ odpowiednio stopnia $\frac{p}{m_1}, \frac{p}{m_2}, \dots, \frac{p}{m_k}, p, p, \dots, p$. Dla $f_1 = x_1^{m_1}, f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_k = x_k^{m_k}$ jest $R = \Delta_{1, 2, \dots, k}^p$, a więc:

$$R' = (u_{k+1} v_{k+2} \dots w_n)^p$$

i jeżeli uczynimy jeszcze:

$$v_x = x_{k+1}, v_x = x_{k+2}, \dots, w_x = x_n,$$

będzie:

$$R' = 1.$$

11. Jeżeli $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_m$ są formami ogólnymi równego stopnia zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, gdzie $m \geq n$, jeżeli utworzymy formy:

$$y_i = c_{i1} \varphi_1 + c_{i2} \varphi_2 + \dots + c_{im} \varphi_m, \quad (i=1, 2, \dots, n),$$

gdzie $c_{11}, c_{12}, \dots, c_{nn}$ są nieoznaczonemi, to wypadkowa:

$$R = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

będzie funkcją wyznaczników rzędu n -tego, dających się utworzyć z układu nieoznaczonych:

$$c_{11}, c_{12}, \dots, c_{1m}$$

$$c_{21}, c_{22}, \dots, c_{2m}$$

$$\dots \dots \dots$$

$$c_{n1}, c_{n2}, \dots, c_{nm}$$

Niechaj $y_{11}, y_{12}, \dots, y_{nn}$ będą nieoznaczone; położmy:

$$y_{11} c_{1k} + y_{12} c_{2k} + \dots + y_{ni} c_{nk} = c'_{ik}$$

$$y_1' = c'_{11} \varphi_1 + c'_{12} \varphi_2 + \dots + c'_{im} \varphi_m = y_{11} g_1 + y_{12} g_2 + \dots + y_{ni} g_n$$

$$\sum \pm y_{11} y_{22} \dots y_{nn} = Y.$$

Jeżeli R , po zastąpieniu nieoznaczonych $c_{11}, c_{12}, \dots$ przez nieoznaczone $c'_{11}, c'_{12}, \dots$, przechodzi na R' , będzie:

$$R' = \begin{bmatrix} g_1', g_2', \dots, g_n' \\ x_1', x_2', \dots, x_n' \end{bmatrix} = Y^q R,$$

gdzie $q = \mu^n$ i μ jest stopniem funkcji φ_1 .

Niechaj będzie w dalszym ciągu:

$$\nabla = \begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial y_{11}} & \frac{\partial}{\partial y_{12}} & \dots & \frac{\partial}{\partial y_{1n}} \\ \frac{\partial}{\partial y_{21}} & \frac{\partial}{\partial y_{22}} & \dots & \frac{\partial}{\partial y_{2n}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \frac{\partial}{\partial y_{n1}} & \frac{\partial}{\partial y_{n2}} & \dots & \frac{\partial}{\partial y_{nn}} \end{vmatrix}, \quad \Omega_{\alpha\beta\dots\epsilon} = \begin{vmatrix} \frac{\partial}{\partial c'_{1\alpha}} & \frac{\partial}{\partial c'_{1\beta}} & \dots & \frac{\partial}{\partial c'_{1\epsilon}} \\ \frac{\partial}{\partial c'_{2\alpha}} & \frac{\partial}{\partial c'_{2\beta}} & \dots & \frac{\partial}{\partial c'_{2\epsilon}} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \frac{\partial}{\partial c'_{n\alpha}} & \frac{\partial}{\partial c'_{n\beta}} & \dots & \frac{\partial}{\partial c'_{n\epsilon}} \end{vmatrix},$$

$$\Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon} = \begin{vmatrix} c_{1\alpha}, c_{1\beta}, \dots, c_{1\epsilon} \\ c_{2\alpha}, c_{2\beta}, \dots, c_{2\epsilon} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ c_{n\alpha}, c_{n\beta}, \dots, c_{n\epsilon} \end{vmatrix}, \quad \Omega = \sum \Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon} \Omega_{\alpha\beta\dots\epsilon},$$

gdzie suma rozciąga się wszystkie kombinacje klasy n -ej $\alpha\beta\dots\epsilon$ liczb $1, 2, \dots, m$. Jeżeli po obu stronach poprzedzającej tożsamości wykonamy q razy działanie ∇ i zważymy, że zastosowane do strony lewej zlewa się ono z działaniem Ω , znajdziemy:

$$\Omega^q R' = R \nabla^q Y^q$$

$\Delta^q Y^q$, jak podano w ust. 10, jest liczbą całkowitą dodatnią h , $\Omega^q R'$ zaś jest funkcją całkowitą jednorodną stopnia q wyznaczników $\Delta_{\alpha\beta\dots\epsilon}$, nie zawierającą w swych współczynnikach nieoznaczonych $c_{11}, c_{12}, \dots$. Jest przeto, jak twierdzono wyżej:

$$R = \frac{1}{h} \Omega^q R'.$$

Jeżeli $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_m$ są formami stopnia μ -tego nieoznaczonych $x_1, x_2, \dots, x_n$,

$$c_{11}, c_{12}, \dots, c_{1m}$$

$$\dots \dots \dots$$

$$c_{k1}, c_{k2}, \dots, c_{km}$$

nieoznaczonemi i $k < n \leq m$, to wypadkowa k form:

$$g_i = c_{i1} \varphi_1 + c_{i2} \varphi_2 + \dots + c_{im} \varphi_m, \quad (i=1, 2, \dots, k)$$

i $n-k$ form liniowo-jednorodnych jest funkcją samych wyznaczników k -rzędu układu nieoznaczonych $c_{11}, \dots, c_{1m}, \dots, c_{km}$.

12. Zagadnienie. Niechaj $\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_n$ będą dane liczby całkowicie dodatnie, nie przekraczające odpowiednio stopni $m_1, m_2, \dots, m_n$ form $f_1, f_2, \dots, f_n$. Współczynnik iloczynu potęgowego $x_1^{a_1} x_2^{a_2} \dots x_n^{a_n}$ w formie f_i nadajmy wagę $\mu_i - a_1 - a_2 - \dots - a_{n-1}$ albo zero, zależnie od tego, czy liczba $\mu_i - a_1 - a_2 - \dots - a_{n-1}$ jest dodatnia albo nie; tego, czy liczba $\mu_i - a_1 - a_2 - \dots - a_{n-1}$ jest dodatnia albo nie; nadajmy iloczynowi współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ nadajmy jako wagę sumę wag jego czynników. Wyznaczyć najmniejszą z pomiędzy wag pojedynczych wyrazów wypadkowej:

$$R = [f_1, f_2, \dots, f_n]_{x_1, x_2, \dots, x_n}.$$

Niechaj N będzie zbiorem wszystkich wyrazów wypadkowej R , mających wagę najmniejszą ν , H —zbiorem pozostałych wyrazów, g_i —zbiorem wyrazów formy f_i , zawierających potęgę $x_n^{m_i - \mu_i}$ zmiennej x_n , i niechaj $f_i = x_n^{m_i - \mu_i} g_i + h_i$. Jeżeli $g_i - a_{in} x_n^{\nu_i}$, h_i dla $x_n = 1$ przechodzą odpowiednio na $g_i^{(n)}$, $h_i^{(n)}$, to tożsamość:

$$R = [a_{1n} + f_1^{(n)}, a_{2n} + f_2^{(n)}, \dots]$$

przybiera postać:

$$N + H = [a_{1n} + g_1^{(n)} + h_1^{(n)}, a_{2n} + g_2^{(n)} + h_2^{(n)}, \dots].$$

Jeżeli zastąpimy w niej każdy współczynnik form $f_1, f_2, \dots, f_n$ iloczynem jego przez t^r ; $x_1, x_2, \dots, x_{n-1}$ zastąpimy iloczynami $tx_1, tx_2, \dots, tx_{n-1}$, gdzie t jest nieoznaczoną, γ — wagą odpowiedniego współczynnika, otrzymamy:

$$N \cdot t^r + [t^{r+1}] = [t^{a_1} (a_{1n} + g_1^{(n)} + h_1^{(n)}) \dots],$$

gdzie $h_1', h_2', \dots$ są funkcjami całkowitemi współczynników form $f_1, f_2, \dots$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_{n-1}$ i nieoznaczonej t . Jeżeli więc wyrażenie N , jako funkcję współczynników $a_{1n}, a_{2n}, \dots, a_{nn}$ oznaczmy przez $N(a_{1n}, a_{2n}, \dots, a_{nn})$ i zastąpimy w niej $a_{1n}, a_{2n}, \dots, a_{nn}$ odpowiednio przez $-g_1^{(n)} - th_1', -g_2^{(n)} - th_2', \dots, -g_n^{(n)} - th_n'$, będzie:

$$t^r N(-g_1^{(n)} - th_1', -g_2^{(n)} - th_2', \dots) + [t^{r+1}] = 0.$$

W tej tożsamości muszą wzajemnie znosić się wyrazy, zawierające potęgę t^r , i będzie:

$$0 = N(-g_1^{(n)}, -g_2^{(n)}, \dots, -g_n^{(n)}).$$

N ma więc własność zasadniczą względem form $g_1, g_2, \dots, g_n$, a wskutek tego musi być podzielne przez wypadkową:

$$\mathfrak{H} = \left[\begin{matrix} g_1, g_2, \dots, g_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{matrix} \right].$$

Niechaj będzie $N = QR$ i niechaj Q, R przechodzą odpowiednio na Q', R' , gdy każdy ze współczynników C form $f_1, f_2, \dots, f_n$ zastąpimy przez Ct^r , gdzie γ oznacza wagę współczynnika C . Ponieważ zastąpienie to jest równoważne zastąpieniem zmiennej x_n w formach $g_1, g_2, \dots, g_n$ przez tx_n i pozostawieniem bez zmiany pozostałych współczynników form $f_1, f_2, \dots$, będzie zatem $\mathfrak{H}' = t^r \mathfrak{H}$, a stąd:

$$Nt^r = Q'Rt^r,$$

gdzie $\pi = \mu_1 \mu_2 \dots \mu_n$. Musi być przeto $\nu \geq \pi$. Ale ν nie może być $> \pi$, jak to pokazują formy szczególne:

$$f_1 = x_1^{\mu_1} x_n^{m_1 - \mu_1}, f_2 = x_1^{\mu_2} + x_2^{\mu_2} x_n^{m_2 - \mu_2}, f_3 = x_2^{\mu_3} + x_3^{\mu_3} x_n^{m_3 - \mu_3}, \dots, f_n = x_{n-1}^{\mu_n} + x_n^{\mu_n}.$$

Formy te, gdy w nich każdy ze współczynników o wadze γ zastąpimy iloczynem jego przez t^r , przechodzą odpowiednio na:

$$f_1' = x_1^{\mu_1} x_n^{m_1 - \mu_1}, f_2' = x_1^{\mu_2} + x_2^{\mu_2} x_n^{m_2 - \mu_2}, \dots, f_{n-1}' = x_{n-2}^{\mu_{n-1}} + x_{n-1}^{\mu_{n-1}} x_n^{m_{n-1} - \mu_{n-1}},$$

$$f_n' = x_{n-1}^{\mu_n} + t^r x_n^{\mu_n};$$

trzeba tedy obliczyć wypadkową:

$$H' = \left[\begin{matrix} f_1', f_2', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{matrix} \right].$$

W tym celu zauważmy, że wypadkowa postaci:

$$B = \left[\begin{matrix} x_1^{\nu_1} + x_2 w_1, x_2^{\nu_2} + x_3 w_2, \dots, x_{n-1}^{\nu_{n-1}} + x_n w_{n-1}, x_n \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right],$$

gdzie $w_1, w_2, \dots$ oznaczają formy stopnia $\nu_1 - 1, \nu_2 - 1, \dots$ ma wartość 1. W samej rzeczy, nie zmieniając B , możemy w formie $(n-1)$ -ej pominąć część składową $x_n w_{n-1}$, następnie w $(n-2)$ -ej formie pominąć część składową $x_{n-1} w_{n-2}$ i t. d. wreszcie w pierwszej formie pominąć $x_2 w_1$. Będzie tedy:

$$B = \left[\begin{matrix} x_1^{\nu_1} x_2^{\nu_2} \dots x_{n-1}^{\nu_{n-1}} x_n \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right] = 1.$$

Wypadkowa H' rozpada się przedewszystkiem—nawet dla $m_1 - \mu_1 = 0$ —na dwa czynniki:

$$\left[\begin{matrix} x_1^{\mu_1} f_2', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{matrix} \right], \left[\begin{matrix} x_n, f_2', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{matrix} \right]^{m_1 - \mu_1} = \pm \left[\begin{matrix} f_2' f_3' \dots f_n' x_n \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right]^{m_1 - \mu_1},$$

z których drugi, aż do znaku, jest potęgą wyrażenia postaci B ; będzie tedy:

$$R' = \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, f_2', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix}.$$

Jeżeli $n > 2$, to będzie dalej:

$$\begin{aligned} R' &= \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2} x_n^{m_2 - \mu_2}, f_3', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, x_3, \dots, x_n \end{bmatrix} \\ &= \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2} f_3', \dots \\ x_1, x_2, x_3, \dots \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_n, f_3', \dots \\ x_1, x_2, x_3, \dots \end{bmatrix}^{m_2 - \mu_2} \\ &= \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2}, f_3', \dots \\ x_1, x_2, x_3, \dots \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, f_3', \dots, f_n', x_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix}^{m_2 - \mu_2}; \end{aligned}$$

czynnik drugi jest tu znów potęgą wypadkowej postaci B , i będzie:

$$R' = \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2}, f_3', \dots, f_n' \\ x_1, x_2, x_3, \dots, x_n \end{bmatrix}.$$

W podobny sposób rozumując w dalszym ciągu, znajdziemy rezultat:

$$R' = \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2}, \dots, x_{n-1}^{\mu_{n-1}}, f_n' \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix},$$

który utrzymuje się i dla $n=2$. A zatem:

$$R' = \pm \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2}, \dots, x_{n-1}^{\mu_{n-1}}, x_n^{\mu_n} \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix} = \pm t^{\pi} \begin{bmatrix} x_1^{\mu_1}, x_2^{\mu_2}, \dots, x_n^{\mu_n} \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix} = \pm t^{\pi}.$$

Jest tedy R' podzielne przez t^{π} , a stąd $\nu = \pi$.

Jeżeli $n=2$, to można, jak wiadomo, wyznaczyć Q prostym sposobem.

Niechaj $x_1^{\mu_1} \varphi_1, x_1^{\mu_1} \varphi_2$ będą wyrazami form f_1, f_2 , podzielniemi odpowiednio przez $x_1^{\mu_1}, x_1^{\mu_2}$, b — współczynnikiem przy $x_1^{\mu_1} x_2^{m_2 - \mu_2}$ w formie f_1 , to $a_{22}^{\mu_2} b^{\mu_2} Q$ będzie tą częścią składową wypadkowej:

$$\begin{bmatrix} x_1^{\mu_1} \varphi_1, x_1^{\mu_1} \varphi_2 + a_{22} x_2^{\mu_2} \\ x_1, x_2 \end{bmatrix},$$

której wyrazy mają wagę $\mu_1 \mu_2$. Wypadkowa ta równa się:

$$a_{22}^{\mu_2} \begin{bmatrix} \varphi_1, x_1^{\mu_1} \varphi_2 + a_{22} x_2^{\mu_2} \\ x_1, x_2 \end{bmatrix},$$

a ponieważ $a_{22}^{\mu_2}$ ma wagę $\mu_1 \mu_2$, przeto $b^{\mu_2} Q$ jest tą częścią składową wypadkowej

$$\begin{bmatrix} \varphi_1, x_1^{\mu_1} \varphi_2 + a_{22} x_2^{\mu_2} \\ x_1, x_2 \end{bmatrix},$$

której wyrazy mają wagę zero. Aby otrzymać te wszystkie wyrazy, dość tedy przyjąć $a_{22}=0$ i będzie:

$$b^{\mu_2} Q = \begin{bmatrix} \varphi_1, x_1^{\mu_1} \varphi_2 \\ x_1, x_2 \end{bmatrix},$$

a więc:

$$Q = (-1)^{\mu_1(m_1 - \mu_1)} \begin{bmatrix} \varphi_1, \varphi_2 \\ x_1, x_2 \end{bmatrix}; \quad N = (-1)^{\mu_2(m_2 - \mu_2)} \begin{bmatrix} g_1, g_2 \\ x_1, x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varphi_1, \varphi_2 \\ x_1, x_2 \end{bmatrix}.$$

Wnioski. Jeżeli w szczególności przyjmiemy $\mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_n = 1$ i część liniową formy f_i względem zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_{n-1}$ oznaczymy przez

$$(b_n x_1 + b_{n2} x_2 + \dots + b_{in} x_n) x_n^{m_i - 1},$$

będzie R postaci:

$$R = Q \Sigma \pm b_{11} b_{22} \dots b_{nn} + H,$$

gdzie H jest wymiaru wyższego niż pierwszy względem $b_{1n} = a_{1n}, b_{2n} = a_{2n}, \dots, b_{nn} = a_{nn}$.

Jeżeli współczynniki form $f_1, f_2, \dots, f_n$ są funkcjami całkowitemi nieoznaczonej t i jeżeli formy:

$$f_i (tx_1, tx_2, \dots, tx_{n-1}, x_n), \quad (i=1, 2, \dots, n),$$

są podzielne odpowiednio przez $t^{\mu_1}, t^{\mu_2}, \dots, t^{\mu_n}$, to wypadkowa R form $f_1, f_2, \dots, f_n$ jest podzielna przez $t^{\mu_1 \mu_2 \dots \mu_n}$, albowiem każdy współczynnik wagi γ jest w tym przypadku podzielny przez t^{π} .

13. Niechaj $g_1, g_2, \dots, g_n$ będą formy ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; $f_1, f_2, \dots, f_n$ funkcje całkowite jednorodne form $g_1, g_2, \dots, g_n$ stopni $\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_n$, których współczynniki są według stosunków stopni formami ogólnymi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, tak że $f_1, f_2, \dots$ okazują się funkcjami jednorodnymi względem $x_1, x_2, \dots, x_n$. Wypadkowa R form $f_1, f_2, \dots, f_n$ względem $x_1, x_2, \dots, x_n$ jest podzielna przez potęgę π -tą wypadkowej S form $g_1, g_2, \dots, g_n$, gdzie $\pi = \mu_1 \mu_2 \dots \mu_n$.

Niechaj $z_1, z_2, \dots, z_{n-1}, t$ będą nieoznaczone, $v_1, v_2, \dots, v_n$ stopnie form $g_1, g_2, \dots, g_n$ i niech będzie:

$$g_i(z_1, z_2, \dots, z_{n-1}, 1) = g_i^0.$$

Niechaj, po zastąpieniu współczynnika b_{nn} przy $x_n^{v_n}$ w formie g_n przez $b_{nn} + t$, formy $f_1, f_2, \dots, f_n$, R przechodzą na $f'_1, f'_2, \dots, f'_n, R(b_{nn} + t)$; mamy wtedy:

$$g_i - g_i^0 x_n^{v_i} = [y_1, y_2, \dots, y_{n-1}]$$

$$g_n + t x_n^{v_n} - g_n^0 x_n^{v_n} = [y_1, y_2, \dots, y_{n-1}, t],$$

gdzie:

$$y_1 = x_1 - z_1 x_n, y_2 = x_2 - z_2 x_n, \dots, y_{n-1} = x_{n-1} - z_{n-1} x_n.$$

Wynika stąd:

$$f'_i = \varphi_i(y_1, y_2, \dots, y_{n-1}, t) + [g_1^0, g_2^0, \dots, g_n^0],$$

gdzie φ_i jest formą zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, mającą wymiary μ_i względem $y_1, y_2, \dots, y_{n-1}, t$.

Ponieważ formy $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_n$ są odpowiednio podzielne przez $t^{\mu_1}, t^{\mu_2}, \dots, t^{\mu_n}$, gdy $x_1, x_2, \dots, x_n$ zastąpimy przez $tx_1 + z_1 x_n, tx_2 + z_2 x_n, \dots, tx_{n-1} + z_{n-1} x_n$, to (patrz 9 i 12) wypadkowa ich jest podzielna przez t^π . Z drugiej strony wypadkowa ta różni się od wypadkowej form $f'_1, f'_2, \dots, f'_n$ tylko o wyrażenie $[g_1^0, g_2^0, \dots, g_n^0]$ i ukazuje się w postaci:

$$R(b_{nn} + t) + [g_1^0, g_2^0, \dots, g_n^0].$$

Mamy zatem:

$$R(b_{nn} + t) = [g_1^0, g_2^0, \dots, g_n^0, t^\pi].$$

Jeżeli rozwinieśmy tedy $R(b_{nn} + t)$ według potęg nieoznaczonej t , to współczynniki przy $t^0, t, \dots, t^{\pi-1}$ będą wszystkie postaci $[g_1^0, g_2^0, \dots, g_n^0]$, a więc wyrażenia:

$$R, \frac{\partial R}{\partial b_{nn}}, \dots, \frac{\partial^{\pi-1} R}{\partial b_{nn}^{\pi-1}},$$

posiadają własność zasadniczą względem $g_1, g_2, \dots, g_n$, stąd R jest podzielne przez S^π .

Wniosek 1. Niechaj $f_1, f_2, \dots, f_n; g_1, g_2, \dots, g_n$ będą formy ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, R —wypadkowa form $f_1, f_2, \dots, f_n$, Δ —wypad-

kowe form $g_1, g_2, \dots, g_n$; niechaj stopnie form $f_1, f_2, \dots, f_n$ będą $m_1, m_2, \dots, m_n$; formy zaś $g_1, g_2, \dots, g_n$ niechaj będą jednego stopnia m . Wypadkową Q form:

$$f_1(g_1, g_2, \dots, g_n), f_2(g_1, g_2, \dots, g_n), \dots, f_n(g_1, g_2, \dots, g_n),$$

względem $x_1, x_2, \dots, x_n$ jest wtedy:

$$R^{m^{n-1}} \Delta^p,$$

gdzie $p = m_1 m_2 \dots m_n$.

Najprzód widoczną jest podzielność wypadkowej Q przez Δ^p . Niechaj dalej będzie:

$$f_i(z_1, z_2, \dots, z_{n-1}, 1) = f_i^0, g_i - z_i g_n = \omega_i,$$

a_{nn} —współczynnikiem przy $x_n^{m_n}$ w formie f_n , $Q(a_{nn} + t)$ wyrażeniem, na które przechodzi Q , gdy a_{nn} zastąpimy przez $a_{nn} + t$. Wypadkowa form:

$$f_1(g_1, g_2, \dots, g_n) - g_n^{m_1} f_1^0, f_2(g_1, g_2, \dots, g_n) - g_n^{m_2} f_2^0, \dots,$$

$$f_{n-1}(g_1, g_2, \dots, g_n) - g_n^{m_{n-1}} f_{n-1}^0, f_n(g_1, g_2, \dots, g_n) + t g_n^{m_n} - g_n^{m_n} f_n^0,$$

względem $x_1, x_2, \dots, x_n$, z których pierwsze $n-1$ są wszystkie postaci $[\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_{n-1}]$, ostatnia zaś postaci $[\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_{n-1}, t g_n^{m_n}]$, jest z jednej strony na zasadzie tej postaci podzielna przez wypadkową form $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_{n-1}, t g_n^{m_n}$, a więc przez $t^{m^{n-1}}$ i z drugiej strony różni się od wypadkowej $Q(a_{nn} + t)$ form:

$$f_1(g_1, g_2, \dots, g_n), f_2(g_1, g_2, \dots, g_n), \dots, f_{n-1}(g_1, g_2, \dots, g_n),$$

$$f_n(g_1, g_2, \dots, g_n) + t g_n^{m_n},$$

tylko o wyrażenie $[f_1^0, f_2^0, \dots, f_n^0]$

Stąd:

$$Q(a_{nn} + t) = [f_1^0, f_2^0, \dots, f_n^0, t^{m^{n-1}}]$$

i jest jasne, że współczynniki m^{n-1} pierwszych potęg nieoznaczonej t w rozwinięciu wypadkowej $Q(a_{nn} + t)$ są wszystkie postaci $[f_1^0, f_2^0, \dots]$; a więc wyrażenie Q i jego pochodne od 1-ej do $(m^{n-1}-1)$ -ej włącznie według a_{nn} mają własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_n$. Wtedy zaś być musi Q podzielne przez $R^{m^{n-1}}$.

A więc Q jest podzielne przez iloczyn $\Delta^p R^{m^{n-1}}$. Poraz dzielenia może być tylko czynnikiem liczbowym i mianowicie 1, gdyż Q, Δ, R dla:

$$f_1 = x_1^{m_1}, f_2 = x_2^{m_2}, \dots, f_n = x_n^{m_n}; g_1 = x_1^m, g_2 = x_2^m, \dots, g_n = x_n^m$$

staje się równy jedności. Mamy zatem:

$$Q = \Delta^p R^{m^{n-1}}.$$

Jeżeli w szczególności formy $f_1, f_2, \dots, f_n$ są liniowymi, R zaś jest ich wyznacznikiem, wtedy:

$$Q = R^{m^{n-1}} \Delta.$$

Wniosek 2. Niechaj $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_k$ będą formami ogólnymi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_k$ stopni $m_1, m_2, \dots, m_k$; $\varphi_{k+1}, \varphi_{k+2}, \dots, \varphi_n$ formami ogólnymi tychże zmiennych stopni $m_{k+1}, m_{k+2}, \dots, m_n$, przechodzący na $\varphi_{k+1}^0, \varphi_{k+2}^0, \dots, \varphi_n^0$ przy $x_1 = x_2 = \dots = x_k = 0$; niechaj:

$$R = \begin{bmatrix} \varphi_1 & \varphi_2 & \dots & \varphi_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_n \end{bmatrix},$$

będzie wypadkową.

Wziąwszy:

$$g_1 = x_1, g_2 = x_2, \dots, g_k = x_k, g_{k+1} = \varphi_{k+1}, \dots, g_n = \varphi_n,$$

widzimy, że R jest podzielne przez wyrażenie:

$$\begin{bmatrix} x_1 & x_2 & \dots & x_k & \varphi_{k+1} & \dots & \varphi_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_k & x_{k+1} & \dots & x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \varphi_{k+1}^0 & \varphi_{k+2}^0 & \dots & \varphi_n^0 \\ x_{k+1} & x_{k+2} & \dots & x_n \end{bmatrix}.$$

Iloraz jest niezależny od współczynników form $\varphi_{k+1}, \dots, \varphi_n$, a więc:

$$\begin{aligned} & \begin{bmatrix} \varphi_1 & \varphi_2 & \dots & \varphi_k & x_{k+1} & \dots & x_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_k & \dots & \dots & x_n \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \varphi_1 & \varphi_2 & \dots & \varphi_k & x_{k+1} & \dots & x_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_k & \dots & \dots & x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \varphi_1 & \varphi_2 & \dots & \varphi_k \\ x_{k+1} & x_{k+2} & \dots & x_n \end{bmatrix}. \end{aligned}$$

Jest przeto:

$$R = \begin{bmatrix} \varphi_1 & \varphi_2 & \dots & \varphi_k \\ x_1 & x_2 & \dots & x_k \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varphi_{k+1}^0 & \dots & \varphi_n^0 \\ x_{k+1} & \dots & x_n \end{bmatrix}.$$

Przykład. Niechaj φ, ψ, χ będą formy ogólne zmiennych x_1, x_2, x_3 stopni λ, μ, ν . Oznaczmy wyrażenia, na które przechodzą ψ i χ po zastą-

pieniu zmiennych x_1, x_2, x_3 wyrażeniami $x_2 y_3 - x_3 y_2, x_3 y_1 - x_1 y_3, x_1 y_2 - x_2 y_1$ przez $\psi(x, y), \chi(x, y)$ i połączmy:

$$R = \begin{bmatrix} \varphi & \psi(x, y) & \chi(x, y) \\ x_1 & x_2 & x_3 \end{bmatrix}, \quad \theta = \begin{bmatrix} \psi & \chi & y_1 x_1 + y_2 x_2 + y_3 x_3 \\ x_1 & x_2 & x_3 \end{bmatrix}.$$

Będzie wtedy:

$$R = \theta^{\lambda} \varphi(y_1, y_2, y_3)^{\mu\nu}.$$

Jeżeli zastosujemy podstawienie:

$$x_1 = X + y_1 Z, \quad x_2 = Y + y_2 Z, \quad x_3 = Y_3 Z,$$

będzie:

$$\begin{aligned} \psi(x, y) &= \psi(y_3 Y, -y_3 X, y_2 X - y_1 Y) \\ \chi(x, y) &= \chi(y_3 Y, -y_3 X, y_2 X - y_1 Y) \\ \varphi &= \varphi(y_1, y, y_2) Z^2 + [X, Y]. \end{aligned}$$

Wypadkowa tych trzech form względem X, Y, Z z jednej strony równa się $y_3^{\lambda\mu\nu} R$, z drugiej zaś rozpada się na dwa czynniki:

$$\begin{bmatrix} \varphi(y_1, y_2, y_3) Z^2 \\ Z \end{bmatrix}^{\mu\nu} = \varphi(y_1, y_2, y_3)^{\mu\nu}$$

$$\text{ i } \begin{bmatrix} \varphi(y_3 Y - y_3 X, y_2 X - y_1 Y) \\ X \end{bmatrix}^{\mu\nu}, \quad \begin{bmatrix} \varphi(y_3 Y - y_3 X, y_2 X - y_1 Y) \\ Y \end{bmatrix}^{\mu\nu}.$$

Drugi czynnik równa się:

$$\theta(y, y_3, y_2 y_3, y_3^2)^{\lambda} = y_3^{\lambda\mu\nu} \theta^{\lambda};$$

a zatem:

$$\begin{aligned} y_3^{\lambda\mu\nu} R &= \varphi(y_1, y_2, y_3)^{\mu\nu} \theta^{\lambda} y_3^{\lambda\mu\nu}, \\ R &= \theta^{\lambda} \varphi(y_1, y_2, y_3)^{\mu\nu}. \end{aligned}$$

Część druga.

14. Jeżeli formy $g_1, g_2, \dots, g_n$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ są wszystkie postaci $[f_1, f_2, \dots, f_{n-1}]$, gdzie $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ są formami ogólnymi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, to znika wypadkowa:

$$R = [g_1, g_2, \dots, g_n].$$

Albowiem:

$$R t_x^r = [g_1, g_2, \dots, g_n] = P_1 f_1 + P_2 f_2 + \dots + P_{n-1} f_{n-1},$$

gdzie $P_1, P_2, \dots$ są funkcjami całkowitemi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Jeżeli więc utworzymy wypadkową form:

$$f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, R t_x^r - P_1 f_1 - P_2 f_2 - \dots - P_{n-1} f_{n-1},$$

to wypadkowa ta będzie zerem, z drugiej zaś strony ukaże się w postaci θt_x^r , gdzie θ jest wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, t_x$; r zaś oznacza iloczyn stopni form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$. Musi być tedy $R=0$, gdyż θ nie znika tożsamościowo.

Wypadkowa R n form znika, gdy dwie formy mają czynnik wspólny stopnia wyższego niż 0.

W szeregu form $f_1, f_2, \dots, f_k$ dwie formy f_i, f_k niechaj będą iloczynami $f\varphi_i, f\varphi_k$ formy ogólnej f przez formy ogólne φ_i, φ_k , pozostałe zaś niechaj będą formami ogólnymi zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Wszystkie formy $f_1, f_2, \dots, f_n$ występują wtedy stosownie do tego czy $n=2$, albo $n>2$ w postaci $[f]$, albo $[f, f_\alpha, f_\beta, \dots]$, gdzie $\alpha, \beta, \dots$ oznaczają liczby 1, 2, $\dots, n$, po usunięciu liczb i i k ; jest zatem $R=0$.

Twierdzenie to wypływa i stąd, że w tym przypadku R zawiera jako czynnik wypadkową szeregu form, w której forma i -ta i k -ta są równe f ; taka zaś wypadkowa nie zmienia się, gdy formę k -tą f zastąpimy różnicą $f - f$ formy k -tej i i -tej, a więc znika tożsamościowo.

15. Jeżeli dla form szczególnych $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ zależnych od n zmiennych wypadkowa:

$$\theta = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x]$$

znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots, u_n$, to znika i wypadkowa:

$$R = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, f_n]$$

dla formy ogólnej f_n .

Niechaj $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_{n-1}$ będą formy liniowe ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; położmy:

$$f_i + t\varphi_i^{m_i} = g_i; \quad [g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_x] = \theta_1$$

$$[g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, f_n] = R_1; \quad m_1 m_2 \dots m_n = p$$

$$m_1 m_2 \dots m_{n-1} = m_1 \mu_1 = m_2 \mu_2 = \dots = m_{n-1} \mu_{n-1},$$

gdzie $m_1, m_2, \dots, m_n$ są stopniami form $f_1, f_2, \dots, f_n$; t zaś jest nieznaną. Wyrażenie θ_1 jest podzielne przez t , ponieważ dla $t=0$ przechodzi na znikające wyrażenie θ i nie znika tożsamościowo, gdyż przy potędze $t^{u_1+u_2+\dots+u_{n-1}}$ ma współczynnik równy $\frac{p\text{-tej}}{m_n}$ potędze wypadkowej form

$\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_{n-1}, u_x$. A więc θ_1 jest postaci $t^h L$, gdzie L nie jest już podzielne przez t , h zaś > 0 .

Według ust. 5, mamy:

$$\theta_1^{p-m_n} R_1 = N(A, A', \dots),$$

gdzie N jest funkcją całkowitą jednorodną stopnia p współczynników $A, A', \dots$ wyrażenia θ_1 . Jeżeli więc $B, B', \dots$ są współczynnikami przy tych samych iloczynach potęgowych nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$, jak $A, A', \dots$ w wyrażeniu θ_1 , będzie:

$$A = t^h B, \quad A' = t^h B', \dots$$

a stąd:

$$t^{hp-hm_n} L^{p-m_n} R_1 = t^{hp} N(B, B', \dots),$$

lub

$$L^{p-m_n} R_1 = t^{hm_n} N(B, B', \dots).$$

Jest zatem R_1 podzielne przez t , z drugiej zaś strony $R_1 = R + [t]$, a więc $R = 0$.

16. Jeżeli dwie formy $\varphi(x_1, x_2, \dots, x_n)$, $\psi(x_1, x_2, \dots, x_n)$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, nie znikające obie tożsamościowo, mają czynnik wspólny stopnia wyższego niż zero względem zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, który musi być oczywiście jednorodnym, to znika wypadkowa R form:

$$\varphi(y_1 X + z_1 Y, y_2 X + z_2 Y, \dots), \quad \psi(y_1 X + z_1 Y, y_2 X + z_2 Y, \dots),$$

względem X, Y , gdzie $y_1, y_2, \dots, z_1, z_2, \dots, z_n$ są nieoznaczonymi.

Jeżeli mianowicie $\chi(x_1, x_2, \dots)$ jest takim wspólnym czynnikiem, to $\varphi(y_1 X + z_1 Y, \dots)$ i $\psi(y_1 X + z_1 Y, \dots)$ mają czynnik wspólny $\chi(y_1 X + z_1 Y, \dots)$.

Odwrotnie, jeżeli wypadkowa R jest tożsamościowo zerem, to formy φ, ψ mają czynnik wspólny stopnia wyższego niż zero.

Szukając mianowicie największego wspólnego dzielnika T funkcji:

$$\varphi(Xy_1 + z_1, Xy_2 + z_2, \dots), \quad \psi(Xy_1 + z_1, Xy_2 + z_2, \dots)$$

względem X , możemy przyjąć, że jest on całkowity względem $y_1, y_2, \dots, z_1, z_2, \dots$ i mamy tożsamość:

$$MT = [\varphi(Xy_1 + z_1, \dots), \psi(Xy_1 + z_1, \dots)],$$

gdzie M jest funkcją całkowitą nieoznaczonych $y_1, y_2, \dots, z_1, z_2, \dots$, nie znikającą tożsamościowo. Jeżeli funkcję T przez wprowadzenie zmiennej Y uczynimy jednorodną względem X, Y i oznaczmy rezultat przez T_1 , gdzie T_1 nie jest podzielne przez Y , będzie:

$$MT_1 Y^e = [\varphi(Xy_1 + Yz_1, \dots), \psi(Xy_1 + Yz_1, \dots)]$$

i jest jasne, że wypadkowa form $\varphi(Xy_1 + Yz_1, \dots)$ (lub $\psi(Xy_1 + Yz_1, \dots)$) i $MT_1 Y^e$ jest algebraicznie podzielna przez R , że więc wypadkowa form $\varphi(Xy_1 + Yz_1, \dots)$ i T_1 lub form $\psi(Xy_1 + Yz_1, \dots)$ i T_1 znika. Nie może być tedy T_1 stopnia 0.

Jeżeli w formie T zastąpimy nieoznaczone $z_1, z_2, \dots$ przez nieoznaczone $x_1 - Xy_1, x_2 - Yy_2, \dots$, otrzymamy funkcję całkowitą χ zmiennych $x_1, x_2, \dots, y_1, y_2, \dots, X$, która dzieli funkcje φ i ψ , a więc nie może zawierać nieoznaczonych $X, y_1, y_2, \dots$, czyli jest funkcją tylko zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Ta funkcja musi być jednorodną i nie może być stopnia 0, gdyż $\chi(Xy_1 + z_1, \dots) = T$ zawiera zmienną X przynajmniej w stopniu 1.

17. Niechaj $f_1, f_2, \dots, f_n$;

$$u_x = u_1 x_1 + u_2 x_2 + \dots + u_n x_n; \quad v_x = v_1 x_1 + v_2 x_2 + \dots + v_n x_n$$

$$w_x = w_1 x_1 + w_2 x_2 + \dots + w_n x_n$$

będą formami ogólnymi n zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; φ i ψ — wypadkowemi, mianowicie:

$$\varphi(u_1 u_2 \dots u_n) = \left[\begin{matrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right],$$

$$\psi(u_1, u_2, \dots) = \left[\begin{matrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-2}, f_n, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right].$$

Jeżeli w wypadkowych φ, ψ zastąpimy nieoznaczone $u_1, u_2, \dots$ przez $Xv_1 + Yw_1, Xv_2 + Yw_2, \dots$ i utworzymy wypadkową:

$$\Omega = \left[\begin{matrix} \varphi(Xv_1 + Yw_1, \dots), \psi(Xv_1 + Yw_1, \dots) \\ X, Y \end{matrix} \right],$$

to będzie ona podzielna algebraicznie przez wypadkową:

$$R = \left[\begin{matrix} f_1, f_2, \dots, f_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{matrix} \right],$$

form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

Albowiem z tożsamości:

$$\Omega Y^e = [\varphi(Xv_1 + Yw_1, \dots), \psi(Xv_1 + Yw_1, \dots)],$$

$$x_n^r \varphi = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x], \quad x_n^s \psi = [f_1, f_2, \dots, f_{n-2}, f_n, u_x],$$

wynika najprzód:

$$x_n^r \varphi(Xv_1 + Yw_1, \dots) = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, Xv_x + Yw_x],$$

$$x_n^s \psi(Xv_1 + Yw_1, \dots) = [f_1, f_2, \dots, f_{n-2}, f_n, Xv_x + Yw_x],$$

a stąd przy odpowiednim wyborze liczby σ :

$$\Omega Y^e x_n^\sigma = [f_1, f_2, \dots, f_n, u_x, Xv_x + Yw_x].$$

Jeżeli więc nieoznaczone $X, Y, u_1, u_2, \dots$ zastąpimy odpowiednio przez wyrażenia $-w_x, v_x, w_x v_1 - v_x w_1, w_x v_2 - v_x w_2, \dots$, będzie:

$$\Omega v_x^\sigma x_n^\sigma = [f_1, f_2, \dots, f_n].$$

A zatem Ω posiada własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, f_n$.

18. Jeżeli θ jest wypadkowa $n-1$ form ogólnych $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ i formy liniowej $u_x = u_1 x_1 + \dots + u_n x_n$, i jeżeli położymy dla skrócenia $\frac{\partial \theta}{\partial u_i} = \theta_i$, to wyrażenia:

$$f_1(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n), f_2(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n), \dots, f_{n-1}(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n),$$

będą wszystkie podzielne przez θ . Jest bowiem:

$$\theta x_n^r = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}] + Q u_x,$$

gdzie Q jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, u_x$ i zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Jeżeli weźmiemy pochodną względem u_i , będzie:

$$x_n^r \theta_i = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x] + Q u_{xi},$$

a stąd:

$$\begin{aligned} x_n^{rm} f_k(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n) &= [f_1, f_2, \dots, u_x] + Q^m f_k \\ &= [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x]. \end{aligned}$$

Wyrażenie $f_k(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n)$ posiada więc własność zasadniczą względem form $f_1, f_2, \dots, u_x$ i dlatego musi być podzielne algebraicznie przez θ .

19. Niechaj $s_1, s_2, \dots, s_n$; $t_1, t_2, \dots, t_n$; $u_1, u_2, \dots, u_n$ będą nieznane, $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ dane formy zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ takie, że wypadkowa:

$$\theta = \left[\begin{matrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{matrix} \right],$$

nie znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots, u_n$. Niechaj θ względem $u_1, u_2, \dots, u_n$ rozpada się na dwa czynniki całkowite P^μ i Q , gdzie $\mu \geq 1$, P zaś jest stopnia wyższego niż zero względem $u_1, u_2, \dots$ i nadto jest niepodzielne tak z Q jako też z wyrażeniem:

$$s_1 \frac{\partial P}{\partial u_1} + s_2 \frac{\partial P}{\partial u_2} + \dots + s_n \frac{\partial P}{\partial u_n}.$$

Polóżymy dla skrócenia:

$$\frac{\partial P}{\partial u_i} = P_i; \quad t_1 P_1 + t_2 P_2 + \dots + t_n P_n = P_t,$$

oznaczymy dla skrócenia stopień funkcji P względem $u_1, u_2, \dots, u_n$ przez λ ,

iloczynu stopni $m_1, m_2, \dots, m_{n-1}$ funkcji $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ przez ν , wyrażenie zaś postaci $[f_1, f_2, \dots, f_{n-1}]$ ogólnie przez $\square_x$.

I. Każde z wyrażeń:

$$f_1(P_1, P_2, \dots, P_n), f_2(P_1, P_2, \dots, P_n), \dots, f_{n-1}(P_1, P_2, \dots, P_n)$$

jest algebraicznie podzielne przez P .

Według ust. 10, mamy tożsamość:

$$\theta(t_x u_1 - u_x t_1, \dots) = P^\mu(t_x u_1 - u_x t_1, \dots) Q(t_x u_1 - u_x t_1, \dots) = \square_x,$$

gdzie:

$$\theta(t_x u_1 - u_x t_1, \dots), P(t_x u_1 - u_x t_1, \dots), Q(t_x u_1 - u_x t_1, \dots),$$

są wyrażeniami, powstającymi z θ, P, Q przez zamianę nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots$ odpowiednio na $t_x u_1 - u_x t_1, t_x u_2 - u_x t_2, \dots$. Wziąwszy pochodne μ -te obu stron względem $u_\alpha, u_\beta, \dots, u_n$ i kładąc dla skrócenia:

$$t_x P_i - P_i x_i = y_i,$$

znajdziemy:

$$\mu! t_x^{\mu(\lambda-1)} y_\alpha y_\beta \dots y_n Q(t_x u_1 - u_x t_1, \dots) + [P, u_x] = \square_x.$$

Dla każdego tedy iloczynu potęgowego:

$$\mathfrak{P} = y_\alpha y_\beta \dots y_n$$

stopnia μ -tego wyrażeń $y_1, y_2, \dots, y_n$ ma miejsce równanie:

$$t_x^{\nu-\mu} Q \mathfrak{P} = [u_x, P] + \square_x.$$

Ponieważ jest tożsamościowo:

$$\begin{aligned} t_x^{m_i} f_i(P_1, P_2, \dots) &= f_i(t_x P_1, t_x P_2, \dots) \\ &= f_i(P_1 x_1 + y_1, P_2 x_2 + y_2, \dots) = P_i^{m_i} f_i + [y_1, y_2, \dots, y_n] \\ &= [f_i, y_1, y_2, \dots, y_n], \end{aligned}$$

przezo podnosząc do potęgi μ -tej, znajdziemy:

$$t_x^{\mu m_i} f_i^\mu(P_1, P_2, \dots) = [f_i, \mathfrak{P}, \mathfrak{P}', \dots],$$

gdzie $\mathfrak{A}, \mathfrak{B}, \dots$ są różne iloczyny potęgowe stopnia μ -tego wyrażeń $y_1, y_2, \dots, y_n$.
A więc z powyższego równania wypływa:

$$Q f^\mu (P_1, P_2, \dots) t_x^{\nu-\mu+\mu m} = [u_x, P] + \square_x.$$

Na podstawie tej tożsamości wypadkowa form:

$$f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, Q f^\mu (P_1, P_2, \dots) t_x^{\mu m_1 + \nu - \mu}$$

względem $x_1, x_2, \dots, x_n$ występuje tak w postaci:

$$Q^\nu f^{\mu\nu} (P_1, P_2, \dots) \theta (t_1, t_2, \dots)^{\mu m_1 + \nu - \mu},$$

jako też w postaci:

$$[\theta, P] = [P],$$

a więc wyrażenie:

$$Q^\nu f^{\mu\nu} (P_1, P_2, \dots) \theta (t_1, t_2, \dots)^{\mu m_1 + \nu - \mu}$$

jest algebraicznie podzielne przez P . Tożsamo zachodzi i dla $f_i^{\mu\nu} (P_1, P_2, \dots)$,
gdyż Q i P są niespółdzielne, a zatem i dla $f_i (P_1, P_2, \dots, P_n)$.

II. Jeżeli położymy dla skrócenia:

$$u_1 \frac{\partial P(s_1, s_2, \dots)}{\partial s_1} + u_2 \frac{\partial P(s_1, s_2, \dots)}{\partial s_2} + \dots = P_u(s_1, s_2, \dots),$$

to wypadkowa:

$$R = \left[\begin{array}{c} P(Xv_1 + Yw_1, \dots), P_u(Xv_1 + Yw_1, \dots) \\ X \quad Y \end{array} \right],$$

będzie podzielna algebraicznie przez P .

Niechaj $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots, \mathfrak{B}, \mathfrak{B}', \dots, \mathfrak{C}, \mathfrak{C}', \dots$ będą współczynnikami, występującymi
odpowiednio w rozwinięciach wyrażeń:

$$P^\mu (t_x s_1 - s_x t_1, \dots), Q (t_x s_1 - s_x t_1, \dots), P^\mu (t_x s_1 - s_x t_1, \dots) Q (t_x s_1 - s_x t_1, \dots)$$

według nieoznaczonych $s_1, s_2, \dots, t_1, t_2, \dots$, i niechaj L_m będzie jednym
z iloczynów potęgowych stopnia m -tego współczynników $\mathfrak{B}, \mathfrak{B}', \dots$ Istnieje ¹⁾
wykładnik e taki, że wszystkie iloczyny $\mathfrak{A}L_e, \mathfrak{A}'L_e, \dots$ dają się przedstawić

jako sumy wielokrotności (funkcje całkowite całkowito-liczbowe liniowe i je-
dnorodne) iloczynów $\mathfrak{C}L_{e-1}, \mathfrak{C}'L_{e-1}, \dots$. Ponieważ zgodnie z tożsamością:

$$P^\mu (t_x s_1 - s_x t_1, \dots) Q (t_x s_1 - s_x t_1, \dots) = \square_x,$$

wszystkie współczynniki $\mathfrak{C}, \mathfrak{C}', \dots$ są postaci $\square_x$, przeto takież postaci są
iloczyny $\mathfrak{C}L_{e-1}, \mathfrak{C}'L_{e-1}, \dots$ i będzie:

$$\mathfrak{A}L_e = \square_x, \mathfrak{A}'L_e = \square_x, \dots$$

a więc także:

$$Q^\nu (t_x u_1 - u_x t_1, \dots) P^\mu (t_x s_1 - s_x t_1, \dots) = \square_x,$$

gdyż $Q^\nu (t_x u_1 - u_x t_1, \dots)$, po rozwinięciu według $t_1, t_2, \dots, u_1, u_2, \dots$, za-
wiera same sumy wielokrotne iloczynów potęgowych L_e , zaś $P^\mu (t_x s_1 - s_x t_1, \dots)$
po rozwinięciu według $t_1, t_2, \dots, s_1, s_2, \dots$ ma współczynniki $\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots$

Będzie tedy:

$$t_x^\nu Q^\nu F^\mu (s_1, s_2, \dots) = \square_x + [s_x, u_x],$$

gdzie:

$$a = \mu \lambda + e (\nu - \mu \lambda),$$

μ -krotne zaś wykonanie działania:

$$u_1 \frac{\partial}{\partial s_1} + u_2 \frac{\partial}{\partial s_2} + \dots + u_n \frac{\partial}{\partial s_n}$$

daje:

$$\mu! t_x^\nu Q^\nu P^\mu (s_1, s_2, \dots) + [P(s_1, s_2, \dots)] = \square_x + [s_x, u_x].$$

Jeżeli położymy:

$$s_1 = v_1 X + w_1 Y, \quad s_2 = v_2 X + w_2 Y,$$

będzie:

$$t_x^\nu Q^\nu P^\mu (v_1 X + w_1 Y, \dots) = \square_x + [u_x, v_x X + w_x Y]$$

$$t_x^\nu Q^\nu P^\mu (v_1 X + w_1 Y, \dots) + [P(v_1 X + w_1 Y, \dots)]$$

$$= \square_x + [u_x, v_x X + w_x Y].$$

Otrzymujemy stąd na wypadkową $\mathfrak{A}$ równanie:

¹⁾ Mertens: Wien. Sitzungsber., 1892.

Jeżeli dołączymy jeszcze równania:

$$\begin{aligned} t_1 \eta_1 + t_2 \eta_2 + \dots + t_n \eta_n &= 0, \\ -u_1 \eta_1 - u_2 \eta_2 - \dots - u_n \eta_n + t_\xi u_x - u_\xi t_x &= 0. \end{aligned}$$

będziemy mieli $n+1$ równań liniowych dla wyrażeń:

$$\eta_1, \eta_2, \dots, \eta_n, t_\xi u_x - u_\xi t_x.$$

Rozwiązanie tych równań względem $t_\xi u_x - u_\xi t_x$ daje:

$$A(t_\xi u_x - u_\xi t_x) = [g_1, g_2, \dots, g_{n-1}],$$

gdzie A oznacza wyznacznik:

$$\begin{vmatrix} t_\xi^{m_1-1} f_{11} + \omega_{11}, & t_\xi^{m_1-1} f_{12} + \omega_{12}, & \dots \\ \dots & \dots & \dots \\ t_\xi^{m_{n-1}-1} f_{n-11} + \omega_{n-11}, & t_\xi^{m_{n-1}-1} f_{n-12} + \omega_{n-12}, & \dots \\ t_1, & t_2, & \dots \end{vmatrix}.$$

Jeżeli rozwinie wyznacznik A według wyrażeń $\omega_{11}, \omega_{12}, \dots, \omega_{n1}$ i wszystkie wyrazy, zawierające przynajmniej jedno z tych wyrażeń jako czynnik, zbierzemy w jedno wyrażenie $-\omega$, będzie ω postaci $[\eta_1, \eta_2, \dots, \eta_r]$ i otrzymamy:

$$A = t_\xi^\sigma \Delta - \omega,$$

gdzie:

$$\sigma = m_1 + m_2 + \dots + m_{n-1} - n + 1.$$

Jeżeli więc przez g rozumiemy formę ogólną zmiennych $\xi_1, \xi_2, \dots, \xi_n$ stopnia $\mu\sigma + \nu - \mu + 1 - m_1$, przez s nieoznaczoną i położymy:

$$st_\xi^{\nu-\mu+1} (t_\xi^{\mu\sigma} \Delta - \omega) + g f_1^0 = F,$$

$$\begin{bmatrix} t_x^{m_1} F - g t_\xi^{m_1} f_1, & g_2, & \dots, & g_{n-1}, & u_\xi \\ \xi_1, & \xi_2, & \dots, & \xi_n \end{bmatrix} = Q,$$

$$\begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_\xi \\ \xi_1, \xi_2, \dots, \xi_n \end{bmatrix} = \theta^0, \quad \frac{\nu}{\mu_1} = \varrho,$$

będzie wyrażenie $(F - g f_1^0) u_x$ podzielne przez $A t_\xi u_x$, a więc—podług powyższego—postaci:

$$[g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_\xi];$$

tożsamo stosuje się do wyrażenia:

$$(t_x^{m_1} F - g t_\xi^{m_1} f_1) u_x,$$

a przeto wypadkowa $u_x^e \Omega$ form:

$$(t_x^{m_1} F - g t_\xi^{m_1} f_1) u_x, g_2, \dots, g_{n-1}, u_\xi$$

względem $\xi_1, \xi_2, \dots, \xi_n$ musi być podzielna przez θ^0 . Niechaj będzie:

$$\Omega u_x^e = H \theta^0.$$

θ^0 jest podzielne przez u_x , ale nie jest podzielne przez u_x^2 , gdyż jest:

$$\theta^0 = t_x^{(n-1)\nu} \theta + \square_x;$$

gdyby więc θ^0 było podzielne przez u_x^2 , musiałaby pochodna $\frac{\partial \theta}{\partial u_n}$ mieć własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x$, co nie ma miejsca. A zatem H musi być podzielne przez u_x^{e-1} . Jeżeli położymy:

$$H = u_x^{e-1} K; \quad \Phi = \begin{bmatrix} F_1, f_2^0, \dots, f_{n-1}^0, u_\xi \\ \xi_1, \xi_2, \dots, \xi_n \end{bmatrix},$$

$$\nu + (n-2)\nu + \mu\sigma + \nu - \mu + 1 = \tau - 1,$$

będzie:

$$\Omega u_x = K \theta^0 = K t_x^{\tau(n-1)} \theta + \square_x,$$

z drugiej zaś strony:

$$\Omega = t_x^{\tau-1} \Phi + \square_x,$$

a zatem:

$$t_x^{\tau-1} u_x \Phi = [\theta] + \square_x,$$

a po wykonaniu działania:

$$\left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) = t_1 \frac{\partial}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial}{\partial u_2} + \dots + t_n \frac{\partial}{\partial u_n},$$

$$t_x' \Phi = \left[\theta, \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right), \theta, u_x \right] + \square_x.$$

Jeżeli tożsamość tę zastosujemy do form danych $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ i położymy nadto:

$$s = Q, x_1 = P_1, x_2 = P_2, \dots, x_n = P_n,$$

przez co Φ, F, ω, η , niechaj przejdą na $\Phi^0, F^0, \omega_0, \eta_i^0$, będą $\theta, \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) \theta$ oraz $f_1(P_1, P_2, \dots), f_2(P_1, P_2, \dots) \dots$ podzielne przez P , a stąd $P_i' \Phi^0$, a więc i Φ^0 musi być podzielne przez P . Z drugiej strony jest:

$$F^0 = Q N^\mu t_\xi^{\mu\sigma+\nu-\mu+1} - Q t_\xi^{\nu-\mu+1} \omega_0^\mu + g f_1^0,$$

ponieważ wszakże każdy iloczyn potęgowy stopnia μ -tego $\eta_\alpha^0 \eta_\beta^0 \dots \eta_\epsilon^0$ wyrażeń $\eta_1^0, \eta_2^0, \dots, \eta_n^0$ czyni według I, zadość równaniu.

$$Q t_\xi^{\nu-\mu+1} \eta_\alpha^0 \eta_\beta^0 \dots \eta_\epsilon^0 = [P, u_\xi, f_1^0, \dots, f_{n-1}^0],$$

przeto $Q t_\xi^{\nu-\mu+1} \omega_0^\mu$ jest postaci:

$$\psi f_1^0 + [f_2^0, f_3^0, \dots, f_{n-1}^0, u_\xi, P]$$

i będzie:

$$F^0 = Q N^\mu t_\xi^{\mu\sigma+\nu-\mu+1} + (g-\psi) f_1^0 + [f_2^0, \dots, f_{n-1}^0, u_\xi, P].$$

Jeżeli dobierzemy funkcję g tak, aby było $g=\psi$, co z powodu równych stopni funkcji g i ψ jest dozwolone, będzie:

$$\begin{aligned} \Phi^0 &= \left[Q N^\mu t_\xi^{\mu\sigma+\nu-\mu+1} + [P], f_2^0, \dots, f_{n-1}^0, u_\xi \right] \\ &\quad \xi_1, \quad \xi_2, \dots, \xi_n \\ &= \pm Q^\epsilon N^{\mu\epsilon} L^{\mu\sigma+\nu-\mu+1} + [P], \end{aligned}$$

gdzie:

$$L = \begin{bmatrix} f_2, f_3, \dots, f_{n-1}, t_x, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix}.$$

Będzie też zatem:

$$Q^\epsilon L^{\mu\sigma+\nu-\mu+1} N^{\mu\epsilon} = [P].$$

Wyrażenie L według 15 nie może znikać tożsamościowo i musi być niespółdzielne z P , ponieważ zawiera nieoznaczone $t_1, t_2, \dots, u_1, u_2, \dots$ tylko wewnątrz wyznaczników $t_1 u_2 - t_2 u_1, \dots$. Gdyby bowiem L i P zawierały czynnik wspólny T stopnia wyższego niż 0 względem $u_1, u_2, \dots$, to byłoby $L = [T]$, a więc po zastąpieniu nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots$ przez $u_1 + st_1, u_2 + st_2, \dots$ byłoby:

$$L = [T(u_1 + st_1, u_2 + st_2, \dots)],$$

co jest niemożliwe, ponieważ L nie zawiera nieoznaczonej s .

Ponieważ tedy $Q^\epsilon L^{\mu\sigma+\nu-\mu+1}$ i P są niespółdzielne, wynika stąd:

$$N^{\mu\epsilon} = [P],$$

a więc także:

$$N = [P].$$

20. Jeżeli $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ są ogólnymi formami zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$ i nie wszystkie liniowymi, i jeżeli położymy:

$$\frac{\partial f_i}{\partial x_k} = f_{ik}, \quad \begin{vmatrix} f_{11} & f_{12} & \dots & f_{1n} \\ f_{21} & f_{22} & \dots & f_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ f_{n-1,1} & f_{n-1,2} & \dots & f_{n-1,n} \\ u_1 & u_2 & \dots & u_n \end{vmatrix} = \Delta_n,$$

$$u_x = u_1 x_1 + u_2 x_2 + \dots + u_n x_n,$$

$$\theta = \begin{bmatrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix}, \quad \psi = \begin{bmatrix} f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, \Delta_n \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix},$$

to Ψ będzie podzielne przez θ .

Albowiem mamy:

$$x_n \Delta_n = \begin{vmatrix} f_{11}, f_{12}, \dots, f_{1n-1}, x_1 f_{11} + x_2 f_{12} + \dots + x_n f_{1n} \\ f_{21}, f_{22}, \dots, f_{2n-1}, x_1 f_{21} + x_2 f_{22} + \dots + x_n f_{2n} \\ \dots \\ u_1, u_2, \dots, u_{n-1}, u_x \end{vmatrix}$$

$$= \begin{vmatrix} f_{11}, f_{12}, \dots, f_{1n-1}, m_1 f_1 \\ \dots \\ u_1, u_2, \dots, u_{n-1}, u_x \end{vmatrix}.$$

Z tożsamości zaś:

$$\Psi_{x_n} = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, \Delta_n],$$

wynika:

$$x_n^{r+1} \Psi = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, x_n \Delta_n],$$

będzie zatem:

$$x_n^{r+1} \Psi = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x].$$

A więc Ψ posiada własność zasadniczą względem $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x$.

Jeżeli napiszemy:

$$\Psi = D \theta,$$

to D będzie funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$, niezależną od $u_1, u_2, \dots, u_n$; funkcja ta nazywa się według Kroneckera wyróżnikiem tychże form.

Jeżeli:

$$\frac{\partial \theta}{\partial u_i} = \theta_i, \quad \theta_i(u_1, u_2, \dots) = t_1 \theta_1 + t_2 \theta_2 + \dots + t_n \theta_n,$$

to według poprzednio dowiedzionego twierdzenia:

$$\left[\begin{matrix} \theta(v_1 X + w Y_1, \dots), \theta_i(v_1 X + w_1 Y_1, \dots) \\ X, Y \end{matrix} \right] = M \theta(t_1, \dots).$$

gdzie M jest funkcją całkowitą współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ i wy-

znaczników $v_1 w_2 - v_2 w_1, v_1 v_3 - v_3 v_1, \dots$. Wyrażenie M jest algebraicznie podzielne przez D .

Aby to okazać, położmy:

$$u_x = f_n, \quad \frac{\partial f_n}{\partial x_i} = f_{ni} = u_i,$$

$$f_i(t_n X_1 + x_1 X_n, t_n X_2 + x_2 X_n, \dots, -t_1 X_1 - t_2 X_2 - \dots + x_n X_n) = g_i$$

$$v = m_1 m_2 \dots m_{n-1}.$$

Forma f_i ma przy iloczynach potęgowych:

$$X_1 X_n^{m_i-1}, X_2 X_n^{m_i-1}, \dots, X_n^{m_i},$$

spółczynniki:

$$t_n f_{i1} - t_1 f_{in}, t_n f_{i2} - t_2 f_{in}, \dots, f_i,$$

a wypadkowa form $g_1, g_2, \dots, g_n$ względem $X_1, X_2, \dots, X_n$ jest z jednej strony równa $t_n^{r(n-2)} t_x^r \theta$, z drugiej zaś według ust. 12 jest postaci:

$$Q \begin{vmatrix} t_n f_{11} - t_1 f_{1n}, t_n f_{12} - t_2 f_{1n}, \dots, f_1 \\ \dots \\ t_n f_{n1} - t_1 f_{nn}, t_n f_{n2} - t_2 f_{nn}, \dots, f_n \end{vmatrix} + H,$$

gdzie Q, H oznaczają funkcje całkowite współczynników form $f_1, f_2, \dots, f_n$ oraz zmiennych $x_1, x_2, \dots$, H zaś jest względem $f_1, f_2, \dots, f_n$ wymiaru wyższego niż pierwszy. Mamy zatem:

$$t_n^{r(n-2)} t_x^r \theta = [u_x \Delta_i] + [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}] + H$$

Po wykonaniu działania:

$$t_1 \frac{\partial}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial}{\partial u_2} + \dots + t_n \frac{\partial}{\partial u_n}$$

i zastąpieniu nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots$ przez $v_1 w_x - w_1 v_x, v_2 w_x - w_2 v_x, \dots$ otrzymujemy:

$$t_n^{r(n-2)} t_x^r \theta_i(v_1 w_x - w_1 v_x, \dots) = [t_x \Delta_i] + [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}].$$

Jeżeli przeto weźmiemy wypadkową form:

$$f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, t_n^{(n-2)} t_x^v \theta_i (v_1 w_x - w_1 v_x, \dots),$$

względem $x_1, x_2, \dots, x_n$, to będzie ona tak postaci:

$$t_n^{(n-2)v} \theta^v (t_1, t_2, \dots) M \theta (t_1, t_2, \dots),$$

jako też i postaci:

$$[\theta (t_1, t_2, \dots) D \theta (t_1, t_2, \dots)].$$

Będzie zatem:

$$t_n^{(v-2)v} \theta^{v+1} (t_1, t_2, \dots) M = [D \theta^2 (t_1, t_2, \dots)],$$

a po zniesieniu czynnika $t_n^{(n-2)v} \theta^{v+1} (t_1, t_2, \dots)$:

$$M = [D].$$

Wyróżnik D znika, gdy θ posiada czynnik wielokrotny względem $u_1, u_2, \dots, u_n$. Jest też wtedy bowiem także:

$$\theta = F^\mu Q,$$

gdzie $\mu \geq 2$ i P jest niespółdzielny z Q , oraz z wyrażeniem:

$$P_t = t_1 \frac{\partial P}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial P}{\partial u_2} + \dots$$

Z tożsamości:

$$D \theta (t_1, t_2, \dots) t_x^r = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, \Delta_t],$$

skoro położymy:

$$x_1 = \frac{\partial P}{\partial u_1}, \quad x_2 = \frac{\partial P}{\partial u_2}, \quad \dots, \quad x_n = \frac{\partial P}{\partial u_n},$$

wynika na zasadzie ust. 19:

$$D \theta (t_1, t_2, \dots) P_t = [P],$$

a wyrażenie $D \theta (t_1, t_2, \dots)$ musi znikać, ponieważ nie zawiera $u_1, u_2, \dots$. Że zaś $\theta (t_1, t_2, \dots)$ nie znika tożsamościowo, przeto:

$$D = 0.$$

Ale wyróżnik D znika też, gdy θ znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots$.

Niechaj $\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_{n-1}$ będą formy ogólne tych samych stopni, co $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$; t niechaj będzie nieoznaczoną. Położymy:

$$f_i + t \varphi_i = g_i, \quad \theta_0 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix}$$

i oznaczymy wyróżnik form $g_1, g_2, \dots, g_{n-1}$ przez D_0 . Jeżeli przez N rozumieć będziemy funkcję całkowitą jednorodną współczynników $A, A', \dots$, wyrażenia θ_0 stopnia:

$$q = m_1 m_2 \dots m_{n-1} (m_1 + m_2 + \dots + m_{n-1} - n + 1),$$

będzie według ust. 5:

$$\theta_0 (t_1, \dots) t^{q-m_1-m_2-\dots-m_{n-1}+n} D_0 = N(A, A', \dots).$$

θ_0 nie znika tożsamościowo i jest podzielne przez t . Jeżeli t^h jest najwyższą potęgą nieoznaczonej t , dzielącą wszystkie współczynniki wyrażenia θ i jeżeli położymy:

$$\theta_0 = F t^h, \quad A = B t^h, \quad A' = B' t^h, \dots$$

to poprzedzające równanie da nam:

$$F^{q-m_1-m_2-\dots-m_{n-1}+n} D_0 = t^h (m_1+m_2+\dots+m_{n-1}-n) N(B, \dots).$$

Gdy więc $m_1 + m_2 + \dots + m_{n-1} - n > 0$, to D_0 jest podzielne przez t , a więc $D = 0$.

W przypadku $m_1 + m_2 + \dots + m_{n-1} - n = 0$ jedna z form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ jest kwadratową, dajmy na to f_1 , pozostałe liniowymi i twierdzenie nasze wynika z równania:

$$D = \pm \sum a_{\alpha\beta} \frac{\partial^2 \theta}{\partial u_\alpha \partial u_\beta},$$

w którym:

$$f_1 = \sum u_{\alpha\beta} x_\alpha x_\beta.$$

21. Dana forma F nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$ daje się zawsze przedstawić w postaci $F = C \varphi^\lambda \psi^\mu \dots$, gdzie formy $\varphi, \psi, \dots$ są odpowiednio niespółdzielne z formami:

$$t_1 \frac{\partial \varphi}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial \varphi}{\partial u_2} + \dots + t_n \frac{\partial \varphi}{\partial u_n}, \quad t_1 \frac{\partial \psi}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial \psi}{\partial u_2} + \dots + t_n \frac{\partial \psi}{\partial u_n}, \dots$$

i — gdy ich liczba jest większa od 1 — także niespółdzielne pomiędzy sobą; C jest stała, $t_1, t_2, \dots, t_n$ są nieznane.

Niechaj $\left(t \frac{\partial}{\partial u}\right)$ oznacza działanie:

$$t_1 \frac{\partial}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial}{\partial u_2} + \dots + t_n \frac{\partial}{\partial u_n},$$

i niechaj będzie:

$$F' = \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) F, \quad F'' = \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) F' = \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right)^2 F, \dots$$

Jeżeli F, F' są niespółdzielne ze sobą względem nieznanych $u_1, u_2, \dots, u_n$, to dość położyć $\varphi = F$, aby otrzymać przedstawienie $F = \varphi$. Jeżeli F i F' posiadają dzielnik wspólny stopnia wyższego od 0 względem $u_1, u_2, \dots, u_n$, to mogą w tym razie jeszcze także F, F', F'' albo F, F', F'', F''' i t. d. posiadać taki czynnik wspólny. Niechaj λ będzie największą liczbą taką, że jeszcze $F, F', \dots, F^{(\lambda-1)}$ mają dzielnik wspólny stopnia wyższego niż zero względem $u_1, u_2, \dots$; i niechaj φ będzie największym wspólnym dzielnikiem tych funkcji. Jest wtedy φ niespółdzielne z formą $\varphi' = \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) \varphi$, gdyż w razie przeciwnym miałyby także $F, F', \dots, F^{(\lambda)}$ czynnik wspólny.

Forma F jest podzielna przez φ^λ . W samej rzeczy, niechaj będzie:

$$F^{(i)} = A_i \varphi,$$

gdy $i < \lambda$. Z tożsamości:

$$F^{(\lambda-2)} = A_{\lambda-2} \varphi,$$

po wykonaniu działania $\left(t \frac{\partial}{\partial u}\right)$, wypływa:

$$F^{(\lambda-1)} = \varphi' A_{\lambda-2} + \varphi \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) A_{\lambda-2}$$

i będzie:

$$\varphi' A_{\lambda-2} = \varphi A_{\lambda-1} - \varphi \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) A_{\lambda-2}.$$

A więc $\varphi' A_{\lambda-2}$, a stąd także $A_{\lambda-2}$ musi być podzielne przez φ . Jeżeli położymy $A_{\lambda-2} = B\varphi$, będzie tedy:

$$F^{(\lambda-2)} = B\varphi^2.$$

Gdy więc $\lambda=2$, jest $F=B\varphi^2$ i twierdzenie jest udowodnione.

Gdy $\lambda > 2$, to z tożsamości:

$$F^{(\lambda-3)} = A_{\lambda-3} \varphi,$$

po wykonaniu działania $\left(t \frac{\partial}{\partial u}\right)$, wypływa znów:

$$F^{(\lambda-2)} = \varphi' A_{\lambda-3} + \varphi \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) A_{\lambda-3}$$

i będzie:

$$\varphi' A_{\lambda-3} = B\varphi^2 - \varphi \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) A_{\lambda-3}$$

$A_{\lambda-3}$ musi być podzielne przez φ . Jeżeli położymy $A_{\lambda-3} = B_1 \varphi$, będzie:

$$\varphi' B_1 = B\varphi - \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) B_1 \varphi$$

lub:

$$2\varphi' B_1 = B\varphi - \varphi \left(t \frac{\partial}{\partial u}\right) B_1$$

B_1 musi więc być także podzielne przez φ . Kładąc $B_1 = C\varphi$, otrzymujemy:

$$F^{(\lambda-3)} = C\varphi^3.$$

Postępując w ten sam sposób dalej, dojdziemy do równania:

$$F = \varphi^\lambda G$$

i jest jasne, że φ i G są niespółdzielne. Jeżeli forma G nie jest jeszcze stopnia 0 względem $u_1, u_2, \dots, u_n$, to należy z nią postąpić tak samo, jak z formą F .

Postępowanie to prowadzić należy tak daleko, póki nie dojdziemy do formy stopnia 0.

22. Zadanie. Dane są formy $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ n zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$; wyznaczyć wszystkie rozwiązania równań:

$$f_1=0, f_2=0, \dots, f_{n-1}=0,$$

t. j. wszystkie układy n wielkości, które wstawione zamiast $x_1, x_2, \dots, x_n$, czynią tym równaniom zadość. Dwa rozwiązania:

$$a_1, a_2, \dots, a_n; b_1, b_2, \dots, b_n,$$

uwazamy wtedy tylko za istotnie różne, gdy wielkości jednego z nich nie są odpowiednio proporcjonalne do wielkości drugiego, t. j. gdy nie wszystkie wyznaczniki $a_1 b_2 - a_2 b_1, a_1 b_3 - a_3 b_1, \dots$ znikają. Zakłada się przytem, że wypadkowa:

$$\theta = \begin{vmatrix} f_1 & f_2 & \dots & f_{n-1} & u_x \\ x_1 & x_2 & \dots & x_n & \end{vmatrix},$$

nie znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots, u_n$ i że $n > 2$.

Niechaj $a_1, a_2, \dots, a_n$ będzie jakiekolwiek rozwiązanie równań danych i $a_n \neq 0$; z tożsamości:

$$\theta x_n^r = [f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, u_x],$$

gdy położymy $x_1=a_1, x_2=a_2, \dots, x_n=a_n$, wypływa:

$$\theta a_n^r = [u_a],$$

a zatem θ jest podzielne przez u_a .

Aby znaleźć tedy wszystkie rozwiązania równań danych, trzeba szukać wszystkich form liniowych jednorodnych nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$ dzielących formę θ . Dwie takie formy uważamy za różne nieistotnie, skoro posiadają współczynniki proporcjonalne.

Wyrażenie θ w samej rzeczy daje się rozłożyć na ν czynników liniowych jednorodnych, gdzie ν oznacza iloczyn stopni $m_1, m_2, \dots$ form $f_1, f_2, \dots$ lub stopień formy θ .

Zależnie od tego, czy wyróżnik D form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}$ ma wartość różną od zera albo równą zeru, odróżniamy dwa przypadki.

I. Niechaj będzie $D \neq 0$.

Położymy:

$$\frac{\partial \theta}{\partial u_i} = \theta_i, \quad \theta_1 + \theta_2 + \dots + \theta_n = \theta_i (u_1 u_2 \dots u_n).$$

funkcye θ, θ_i w tym przypadku będą niespółdzielne ze sobą względem $u_1, u_2, \dots, u_n$, gdyż w razie przeciwnym forma θ miałaby dzielnik wielokrotny i wyróżnik D musiałby znikać. A zatem wypadkowa $M\theta (u_1, u_2, \dots)$ form:

$$\theta (v_1 X + u_1 Y, \dots), \theta_i (v_1 X + u_1 Y, \dots),$$

względem X, Y nie znika tożsamościowo względem $v_1, v_2, \dots, u_1, u_2, \dots$ i można zamiast $v_1, v_2, \dots, u_1, u_2, \dots$ podstawić wartości szczególne $a_1, a_2, \dots, b_1, b_2, \dots$ takie, aby M miało wartość M_0 , różną od zera, i aby $\theta (a_1, a_2, \dots)$ było różnem od zera.

Niechaj będzie:

$$\theta (a_1 X + b_1, a_2 X + b_2, \dots) = F(X), \quad \theta_i (a_1 X + b_1, a_2 X + b_2, \dots) = F_i(X).$$

Pierwiastki $r_1, r_2, \dots, r_\nu$ równania $F(X)=0$ są wszystkie różne, gdyż jest:

$$F'(X) = \theta_x (a_1 X + b_1, a_2 X + b_2, \dots),$$

a zatem wyróżnik formy $F(X)$ równa się $M_0 \theta (a_1, a_2, \dots)$.

Dla wypadkowej $M_0 \theta$ form:

$$\theta (a_1 X + b_1 Y, \dots), \quad \theta_n (a_1 X + b_1 Y, \dots)$$

mamy równanie:

$$M_0 \theta = \theta (a_1, a_2, \dots)^{\nu-1} \prod_i \theta_n (r_i a_1 + b_1, \dots),$$

będzie zatem:

$$\theta = \frac{\theta (a_1, a_2, \dots)^{\nu-1}}{M_0} \prod_i (u_1 F_1(r_i) + u_2 F_2(r_i) + \dots + u_n F_n(r_i)).$$

W ten sposób wypadkowa θ została rozłożona na ν czynników liniowo-jednorodnych.

Równania dane mogą posiadać przeto tylko ν rozwiązań:

$$x_1 = F_1(r_i), \quad x_2 = F_2(r_i), \quad \dots, \quad x_n = F_n(r_i); \quad i=1, 2, 3, \dots, \nu.$$

Że i odwrotnie każdy z tych układów wartości tworzy rozwiązanie, wypływa z tożsamości w ust. 18:

$$f_k(\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_n) = [0].$$

skoro położymy w niej:

$$u_i = a_i r_i + b_i, \quad u_2 = a_2 r_i + b_2, \dots$$

Te ν rozwiązań są wszystkie różne od siebie.

II. Niechaj będzie $D = 0$.

W tym przypadku znika podzielne przez D wyrażenie M , formy zaś θ , θ_i mają czynnik wspólny stopnia wyższego niż zero względem $u_1, u_2, \dots$. Można więc napisać:

$$\theta = P e Q^\sigma \dots$$

gdzie P i Q są wzajem niespółdzielne oraz niespółdzielne odpowiednio z wyrażeniami:

$$P_i = t_1 \frac{\partial P}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial P}{\partial u_2} + \dots, \quad Q_i = t_1 \frac{\partial Q}{\partial u_1} + t_2 \frac{\partial Q}{\partial u_2} + \dots$$

a jeden przynajmniej z wykładników $\varrho, \sigma, \dots$ jest większy od 1.

Wypadkowa form:

$$P(v_1 X + w_1 Y, \dots), \quad P_u(v_1 X + w_1 Y, \dots)$$

względem X, Y jest postaci $\mathfrak{M}P$, gdzie $\mathfrak{M}$ jest funkcją całkowitą nieznikającą wyznaczników $v_1 w_2 - v_2 w_1, \dots$. Toż samo powiedzieć można o wypadkowej form:

$$Q(v_1 X + w_1 Y, \dots), \quad Q_u(v_1 X + w_1 Y, \dots)$$

i t. d. Można zatem podstawić za $v_1, v_2, \dots, w_1, w_2, \dots$ takie wartości szczególne $a_1, a_2, \dots, b_1, b_2, \dots$, aby wszystkie te wypadkowe przybrały wartości różne od zera, i aby zarazem $\theta(a_1, a_2, \dots)$ było od zera różne.

Rozważmy jeden z czynników wypadkowej θ , np. P , i położymy:

$$P(a_1 X + b_1, \dots) = F(X), \quad P_i(a_1 X + b_1, \dots) = F_i(X),$$

gdzie:

$$P_i = \frac{\partial P}{\partial u_i}.$$

Równanie $F(X) = 0$ ma λ pierwiastków różnych $r_1, r_2, \dots, r_\lambda$, gdy P jest stopnia λ względem $u_1, u_2, \dots$; dla wypadkowej $\mathfrak{M}_0 P$ form:

$$P(a_1 X + b_1 Y, \dots), \quad P(a_1 X + b_1 Y, \dots),$$

otrzymujemy przeto równanie:

$$\mathfrak{M}_0 P = P(a_1, a_2, \dots)^{\lambda-1} \prod_i P_u(a_1 r_i + b_1, \dots).$$

Wynika stąd rozkład:

$$P = \frac{P(a_1, a_2, \dots)^{\lambda-1}}{\mathfrak{M}_0} \prod_i (u_1 F_1(r_i) + u_2 F(r_i) + \dots).$$

Ponieważ taki rozkład ma miejsce dla każdego z czynników $P, Q, \dots$ wypadkowej θ , przeto i θ rozkłada się na ν czynników liniowo-jednorodnych. Każdy z λ układów wartości:

$$F_1(r_i), F_2(r_i), \dots, F_n(r_i), \quad (i=1, 2, \dots, \lambda)$$

jest rozwiązaniem równań danych, gdyż zgodnie z tożsamością:

$$f_k(P_1, P_2, \dots, P_n) = [P]$$

jest:

$$f_k(F_1(r_i), F_2(r_i), \dots) = [F(r_i)] = 0.$$

Mamy więc znowu ν rozwiązań, jeżeli każde z poprzednich rozwiązań, pochodzących z czynnika P wypadkowej θ , bierzemy tyle razy, ile jedności zawiera wykładnik, z jakim występuje czynnik P w rozkładzie wypadkowej θ .

We wszystkich tedy przypadkach, w których θ nie znika tożsamościowo, istnieje rozkład postaci:

$$\theta = u_a u_b \dots u_n$$

i dla każdych dwóch współczynników A i $\mathfrak{A}, A'$ i $\mathfrak{A}', \dots$ przy tych samych iloczynach potęgowych stopnia ν -tego nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots$ w wyrażeniu θ i $u_a u_b \dots u_n$, jest:

$$A = \mathfrak{A}, \quad A' = \mathfrak{A}', \dots$$

Jeżeli f_n jest formą ogólną zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$, R -wypadkową form $f_1, f_2, \dots, f_{n-1}, f_n$ i jeżeli położymy:

$$f_n(a_1, a_2, \dots) = f_n(a), \quad f_n(b_1, b_2, \dots) = f_n(b), \dots,$$

to według ust. 5 będzie:

$$6^{p-m_n} R = N(A, A', \dots)$$

$$(u_a u_b \dots)^{p-m_n} f_n(a) f_n(b) \dots f_n(n) = N(\mathfrak{A}, \mathfrak{A}', \dots).$$

Stąd wynika:

$$R = f_n(a) f_n(b) \dots f_n(c).$$

23. Jeżeli równania jednorodne:

$$f_1 = 0, f_2 = 0, \dots, f_n = 0$$

w liczbie n z n niewiadomymi posiadają rozwiązanie wspólne:

$$x_1 = a_1, x_2 = a_2, \dots, x_n = a_n,$$

wtedy znika wypadkowa:

$$R = \begin{bmatrix} f_1, f_2, \dots, f_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix}.$$

Z tożsamości bowiem:

$$R x_k^r = [f_1, f_2, \dots, f_n],$$

gdy $a_k \neq 0$ wypływa:

$$R a_k^r = 0,$$

a stąd $R = 0$.

24. Równania jednorodne:

$$f_1 = 0, f_2 = 0, \dots, f_m = 0,$$

w liczbie m z n niewiadomymi $x_1, x_2, \dots, x_n$ w przypadku, gdy $m < n - 1$ i wypadkowa $\theta(uv \dots w)$ form $f_1, f_2, \dots, f_m$ i $n - m$ form liniowych ogólnych $u_x, v_x, \dots, w_x$ nie znika tożsamościowo, posiadają nieskończenie wiele rozwiązań, tworzących rozmierność $(n - m - 1)$ -krotną.

Można bowiem dołączyć $n - m - 1$ równań liniowych:

$$a_x = 0, b_x = 0, \dots, d_x = 0$$

takich, aby $\theta(a b \dots du)$ nie zniknęło tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots$ i rozwiązując równania:

$$f_1 = 0, f_2 = 0, \dots, f_m = 0, a_x = 0, \dots, d_x = 0$$

otrzywać jedno lub więcej rozwiązań.

Zadanie¹⁾. Niechaj będzie m równań jednorodnych:

$$f_1 = 0, f_2 = 0, \dots, f_m = 0$$

z n niewiadomymi $x_1, x_2, \dots, x_n$. Wyznaczyć wszystkie ich rozwiązania albo stwierdzić, że nie ma żadnego.

Niechaj $\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_m$ będą stopnie form $f_1, f_2, \dots, f_m$; $f_\alpha, f_\beta, \dots, f_\gamma$ niechaj będą te z pomiędzy form danych, które są stopnia najwyższego μ . Utwórzmy szereg form $f'_1, f'_2, \dots, f'_r$ składający się z form $f_\alpha, f_\beta, \dots, f_\gamma$ oraz w przypadku, gdy pomiędzy formami $f_1, f_2, \dots, f_m$ są formy $f_\sigma, f_\tau, \dots$ stopnia niższego niż μ , jeszcze z iloczynów:

$$x_1^{\mu-\mu_\sigma} f_\sigma, x_2^{\mu-\mu_\sigma} f_\sigma, \dots, x_n^{\mu-\mu_\sigma} f_\sigma,$$

$$x_1^{\mu-\mu_\tau} f_\tau, x_2^{\mu-\mu_\tau} f_\tau, \dots, x_n^{\mu-\mu_\tau} f_\tau,$$

$$\dots \dots \dots$$

tak że wszystkie formy $f'_1, f'_2, \dots, f'_r$ są tego samego stopnia μ . Z form $f'_1, f'_2, \dots, f'_r$ przy pomocy współczynników nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots, t_{nr}$ utworzmy n form:

$$g_i = t_{i1} f'_1 + t_{i2} f'_2 + \dots + t_{ir} f'_r \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

z tych zaś wypadkowe:

$$R_0 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_n \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

$$R_1 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, y_1 \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

$$R_2 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-2}, y_1, y_2 \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix},$$

$$\dots \dots \dots$$

gdzie $y_1, y_2, \dots$ są formy liniowe ogólne zmiennych $x_1, x_2, \dots, x_n$. Nazywać będziemy wypadkową R_0 wypadkową szczytła 0, wypadkową zaś

¹⁾ Patrz Kronecker'a „Festschrift“, § 10.

$n-k$ form szeregu $g_1, g_2, \dots$ i k form ogólnych liniowych wypadkową szerebu k .

Jeżeli równania dane posiadają rozwiązania wspólne i jeżeli $a_1, a_2, \dots, a_n$ jest jednym z takich rozwiązań, to czyni ono zadość równaniom $g_1=0, g_2=0, \dots, g_n=0$, a wypadkowa R_0 znikać musi tożsamościowo względem wszystkich nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots$

Należy tu odróżnić rozmaite przypadki:

I. Wypadkowa R_0 nie znika tożsamościowo. W przypadku tym równania dane nie mają rozwiązania wspólnego.

II. R_0 znika tożsamościowo względem nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots, t_{nr}$, ale wypadkowa szerebu pierwszego:

$$R_1 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

nie znika tożsamościowo względem:

$$t_{11}, t_{12}, \dots, t_{n-1r}, u_1, u_2, \dots, u_n.$$

Jeżeli równania dane mają rozwiązania wspólne i jeżeli $a_1, a_2, \dots, a_n$ jest jednym z takich rozwiązań, wtedy czyni ono zadość równaniom:

$$g_1=0, g_2=0, \dots, g_{n-1}=0,$$

a wypadkowa R_1 , jak to wskazuje tożsamość:

$$R x_h^i = [g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_x],$$

po podstawieniu w niej za zmienne $x_1, x_2, \dots, x_n$ wartości $a_1, a_2, \dots, a_n$, zawiera czynnik u_x , niezależny od nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots, t_{n-1r}$. A zatem współczynniki rozmaitych iloczynów potęgowych tych nieoznaczonych zawierają muszą wszystkie czynnik wspólny zawierający $u_1, u_2, \dots, u_n$. Otóż to w istocie zachodzi.

Utwórzmy wypadkową:

$$R_1' = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-2}, g_n, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

i niechaj wyrażenia, powstające z R_1, R_1' przez zamianę nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$ przez $p_1 X + q_1 Y, p_2 X + q_2 Y, \dots, p_n X + q_n Y$, będą:

$$R_1 (p_1 X + q_1 Y, \dots), R_1' (p_1 X + q_1 Y, \dots).$$

Wypadkowa:

$$\Omega = \begin{bmatrix} R_1 (p_1 X + q_1 Y, \dots), & R_1' (p_1 X + q_1 Y, \dots) \\ X, & Y \end{bmatrix},$$

według ust. 17 jest podzielna algebraicznie przez R_0 , a więc jest tożsamościowo zerem względem $p_1, p_2, \dots, q_1, q_2, \dots, q_n, t_{11}, t_{12}, \dots$, a stąd wyrażenia R_1, R_1' muszą posiadać czynnik wspólny stopnia wyższego niż 0 względem $u_1, u_2, \dots, u_n$.

Niechaj T będzie największym wspólnym dzielnikiem wyrażen R_1 i R_1' względem wszystkich nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n, t_{11}, t_{12}, \dots, t_{nr}$. Dzielnik ten nie zawiera nieoznaczonych $t_{n1}, t_{n2}, \dots, t_{nr}$, ponieważ dzieli formę R_1 ; nie zawiera nieoznaczonych $t_{n-11}, t_{n-12}, \dots, t_{n-1r}$, ponieważ dzieli formę R_1' . Nie może więc wogóle zawierać żadnej z nieoznaczonych $t_{11}, t_{22}, \dots, t_{nr}$, ponieważ nieoznaczone te, według ust. 14, występują w R tylko wewnątrz wyznaczników rzędu $n-1$ układu elementów:

$$\begin{matrix} t_{11}, & t_{12}, & \dots, & t_{1r} \\ t_{21}, & t_{22}, & \dots, & t_{2r} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ t_{n-11}, & t_{n-12}, & \dots, & t_{n-1r}. \end{matrix}$$

Jeżeli położymy $R_1 = TQ, R_1' = TQ'$, to Q nie będzie zawierało żadnego czynnika w $u_1, u_2, \dots, u_n$ wolnego od nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots$, gdyż taki czynnik musiałby dzielić i formę Q' , co być nie może, albowiem Q, Q' są niespółdzielne. A więc także T i Q są z sobą niespółdzielniemi względem $u_1, u_2, \dots, u_n$. Według twierdzeń poprzedzających (ust. 22) T rozkłada się na czynniki liniowe $u_a, u_b, \dots, u_c$. Układy wartości:

$$a_1, a_2, \dots, a_n; b_1, b_2, \dots, b_n; \dots, c_1, c_2, \dots, c_n,$$

są wtedy niezależne od nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots$ i stanowią jedynie możliwe rozwiązania wspólne równań danych. Że te układy wartości są w rzeczy samej rozwiązaniami, wypływa stąd, że dla wszystkich możliwych wartości $t_{11}, t_{12}, \dots$ jest:

$$g_1 (a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad g_1 (b_1, b_2, \dots, b_n) = 0, \quad \dots, \quad g_1 (c_1, c_2, \dots, c_n) = 0,$$

i także z powodu, że $a_1, a_2, \dots, a_n, b_1, b_2, \dots, b_n, c_1, c_2, \dots, c_n$ są niezależne od $t_{11}, t_{12}, \dots$:

$$f_1' (a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2' (a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

$$f_1 (a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2 (a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

Podobnież wynika stąd:

$$f_1(b_1, b_2, \dots, b_n) = 0, \quad f_2(b_1, b_2, \dots, b_n) = 0,$$

.....

III. Wypadkowa szczebla pierwszego:

$$R_1 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-1}, u_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix},$$

znika tożsamościowo, nie znika zaś:

$$R_2 = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-2}, u_x, v_x \\ x_1, x_2, \dots, \quad, x_n \end{bmatrix}.$$

Położmy:

$$R_2' = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-3}, g_{n-1}, u_x, v_x \\ x_1, x_2, \dots, \quad, x_n \end{bmatrix},$$

$$\Omega = \begin{bmatrix} R_2(p_1X + q_1Y, \dots), R_2'(p_1X + q_1Y, \dots) \\ X, Y \end{bmatrix},$$

gdzie $R_2(p_1X + q_1Y, \dots)$, $R_2'(p_1X + q_1Y, \dots)$ powstają z R_2, R_2' wskutek zastąpienia nieoznaczonych $v_1, v_2, \dots, v_n$ przez $p_1X + q_1Y, p_2X + q_2Y, \dots, p_nX + q_nY$. Forma Ω jest podzielna algebraicznie przez R_1 , znika więc tożsamościowo w uważanym przypadku; formy R_2 i R_2' muszą tedy posiadać czynnik wspólny stopnia wyższego niż zero względem $v_1, v_2, \dots, v_n$.

Niechaj T będzie największym wspólnym dzielnikiem wyrażeń R_2 i R_2' ; jest, podobnie jak poprzednio, jasne, że T nie zawiera nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots$. Ponieważ dalej R_2, R_2' zawierają nieoznaczone $u_1, u_2, \dots, u_n, v_1, v_2, \dots, v_n$ tylko wewnątrz wyznaczników rzędu 2-go:

$$(u_1 v_2) = u_1 v_2 - u_1 v_1, \quad (u_1 v_2) = u_1 v_2 - u_3 v_1, \dots$$

to i toż samo stosuje się do T . Albowiem T musi pozostać bez zmiany, skoro $u_1, u_2, \dots, u_n$ zastąpimy przez $u_1 + tv_1, u_2 + tv_2, \dots, u_n + tv_n$, lub skoro $v_1, v_2, \dots, v_n$ zastąpimy przez $v_1 + tu_1, v_2 + tu_2, \dots, v_n + tv_n$, gdzie t jest nieoznaczoną. Musi więc być:

$$v_1 \frac{\partial T}{\partial u_1} + v_2 \frac{\partial T}{\partial u_2} + \dots + v_n \frac{\partial T}{\partial u_n} = 0,$$

$$u_1 \frac{\partial T}{\partial v_1} + u_2 \frac{\partial T}{\partial v_2} + \dots + u_n \frac{\partial T}{\partial v_n} = 0,$$

i te równania wystarczają do przedstawienia największego wspólnego dzielnika T przez powyższe wyznaczniki.

Jeżeli położymy $R_2 = TQ$, $R_2' = TQ'$, to i Q, Q' będą także funkcjami samych wyznaczników $(u_1 v_2), (u_1 v_3), \dots$ i według ust. 10 będzie tożsamościowo:

$$R_2(t_x(u_1 v_2) - u_x(t_1 v_2) + v_x(t_1 u_2) \dots) = [g_1, g_2, \dots, g_{n-2}].$$

A więc dla każdego rozwiązania $a_1, a_2, \dots, a_n$ równań danych będzie tożsamościowo względem wszystkich zachodzących tu nieoznaczonych:

$$R_2(t_a(u_1 v_2) - u_a(t_1 v_2) + v_a(t_1 u_2) \dots) = 0,$$

rozwiązania zaś $a_1, a_2, \dots, a_n$ muszą czynić zadość jednemu z dwu równań:

$$T(t_x(u_1 v_2) - u_x(t_1 v_2) + v_x(t_1 u_2) \dots) = 0,$$

$$Q(t_x(u_1 v_2) - u_x(t_1 v_2) + v_x(t_1 u_2) \dots) = 0.$$

Według tego mogą istnieć dwojake rozwiązania równań danych; rozwiązania czyniące zadość pierwszemu z napisanych dwu równań, nazywać będziemy krótko rozwiązaniami głównymi; rozwiązania zaś, czyniące zadość drugiemu równaniu — rozwiązaniami podrzędnymi. Nie jest wszakże wykluczeniem i to, że pewne rozwiązanie jest zarazem głównem i podrzędnem.

Rozwiązania podrzędne mogą istnieć oczywiście tylko wtedy, jeżeli Q jest przynajmniej stopnia pierwszego względem wyznaczników $(u_1 v_2), (u_1 v_3), \dots$

Wyobraźmy sobie wyrażenia:

$$T(t_x(u_1 v_2) - u_x(t_1 v_2) + v_x(t_1 u_2) \dots), \quad Q(t_x(u_1 v_2) - u_x(t_1 v_2) + v_x(t_1 u_2) \dots)$$

rozwinęte według iloczynów potęgowych wszystkich nieoznaczonych, prócz $x_1, x_2, \dots, x_n$, i niechaj współczynnikami tych rozwinięć będą odpowiednio:

$$\varphi_x, \varphi_x', \varphi_x'', \dots; \quad \psi_x, \psi_x', \psi_x'', \dots$$

Wtedy rozwiązania główne zlewają się z rozwiązaniami równań:

$$\varphi_x = 0, \quad \varphi_x' = 0, \quad \varphi_x'' = 0, \dots, \}$$

rozwiązania zaś podrzędne z rozwiązaniami równań:

$$\psi_x = 0, \quad \psi_x' = 0, \quad \psi_x'' = 0, \dots$$

W samej rzeczy każde rozwiązanie $a_1, a_2, \dots, a_n$ jednego z tych układów równań, np. pierwszego, jest rozwiązaniem równań danych. Albowiem, gdy wyznaczmy wielkości $a_1, a_2, \dots, a_n$ tak aby było:

$$a_n = a_1 a_1 + a_2 a_2 + \dots + a_n a_n = 0$$

i aby $R_2((a_1 u_2), \dots)$ nie znikało tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots$, wtedy będzie:

$$T(u_1(a_1 v_2) - u_2(a_1 v_2) + r_a(a_1 u_2), \dots) = 0,$$

gdyż strona lewa jest połączeniem liniowo-jednorodnym wielkości $\varphi_a, \varphi_a', \varphi_a'', \dots$. Jest także:

$$T(-u_1(a_1 v_2) + v_2(a_1 u_2), \dots) = 0,$$

a stąd:

$$v_a{}^r T((a_1 u_2) \dots) = [u_a],$$

gdzie r jest stopniem wyrażenia T względem wyznaczników $(u_1 v_2) \dots$. A zatem $T((a_1 u_2) \dots)$ zawiera czynnik u_a ; toż samo stosuje się do $R_2((a_1 u_2) \dots)$ i będzie:

$$g_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0,$$

$$f_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

Liczba ewentualnych rozwiązań podrzędnych może być tylko skończona. Aby otrzymać te rozwiązania, zastosujmy do równań $\psi_x = 0, \psi_x' = 0, \dots$ toż samo postępowanie, jakie stosowaliśmy do równań danych. W tym celu należy przy pomocy współczynników nieoznaczonych $t_1, t_1', \dots, t_2, t_2', \dots, t_n, t_n', \dots$ utworzyć n form:

$$h_i = t_i \psi_x + t_i' \psi_x' + \dots \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

i zbadać wypadkowe różnych szczebli tych form.

Wypadkowa szczebla pierwszego nie znika tożsamościowo. Skoro bowiem Q, Q' są niespółdzielniemi względem $v_1, v_2, \dots, v_n$ gdy $u_1, u_2, \dots, u_n$ są nieoznaczonemi, to wypadkowa:

$$S = \left[\begin{array}{c} Q(p_1 X + q_1 Y, \dots), \quad Q'(p_1 X + q_1 Y, \dots) \\ X, \quad Y \end{array} \right],$$

nie znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots, u_n$ i można wyznaczyć wartości szczególne $a_1, a_2, \dots, a_n$ takie, aby ta wypadkowa po zastąpieniu nieoznaczonych $u_1, u_2, \dots, u_n$ przez $a_1, a_2, \dots, a_n$ była różną od zera. Równania:

$$\psi_x = 0, \quad \psi_x' = 0, \quad \dots, \quad a_x = 0,$$

nie mają wtedy żadnego rozwiązania, gdyż dla takiego rozwiązania $a_1, a_2, \dots, a_n$ według tego, co wyżej powiedziano, musiałaby forma $Q((a_1 v_2), \dots)$ zawierać czynnik v_a . Toż samo miałoby miejsce także i dla $Q'((a_1 v_2), \dots)$, a wypadkowa S znikałaby tożsamościowo dla $u_1 = a_1, u_2 = a_2, \dots, u_n = a_n$, co sprzeciwia się założeniu o wielkościach $a_1, a_2, \dots, a_n$. Może tedy zachodzić tu tylko przypadek I lub II i można albo stwierdzić, że nie ma wcale rozwiązań podrzędnych, albo jeżeli są, podać wszystkie.

Te ewentualne rozwiązania, które są równocześnie głównymi i podrzędnymi znajdziemy, badając zjednoczony układ równań:

$$\varphi = 0, \quad \varphi' = 0, \quad \dots, \quad \psi = 0, \quad \psi' = 0, \quad \dots$$

Liczba rozwiązań głównych jest zawsze nieskończona. Jeżeli wybierzemy bowiem $a_1, a_2, \dots, a_n$ tak, że równanie $a_x = 0$ nie spełniało się dla żadnego właściwego rozwiązania podrzędnego, a wyrażenie $T((a_1 v_2), \dots)$ nie znikało tożsamościowo względem $v_1, v_2, \dots, v_n$, wtedy to ostatnie wyrażenie rozkłada się na czynniki liniowe $v_a, v_b, \dots$ i będzie:

$$g_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad g_1(b_1, b_2, \dots, b_n) = 0, \dots$$

a więc:

$$f_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

$$f_1(b_1, b_2, \dots, b_n) = 0, \quad f_2(b_1, b_2, \dots, b_n) = 0, \dots$$

$$\dots \dots \dots$$

Ponieważ nadto:

$$a_x = 0, \quad a_b = 0, \dots$$

przeto:

$$a_1, a_2, \dots, a_n; \quad b_1, b_2, \dots, b_n, \dots$$

nie mogą być właściwymi rozwiązaniami podrzędnymi i muszą być rozwiązaniami głównymi.

IV. Niechaj ogólnie znika wypadkowa R_{k-1} szczebla $k-1$, a nie znika wypadkowa R_k szczebla k , gdzie $2 \leq k \leq n$.

Położmy:

$$R_k = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-k}, u_x, \dots, v_x, w_x \\ x_1, x_2, \dots, x_{n-k}, x_{n-k+1}, \dots, x_{n-1}, x_n \end{bmatrix},$$

$$R'_k = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-k-1}, g_{n-k+1}, u_x, \dots, v_x, w_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

$$R_{k-1} = \begin{bmatrix} g_1, g_2, \dots, g_{n-k+1}, u_x, \dots, v_x \\ x_1, x_2, \dots, x_n \end{bmatrix},$$

$$\Omega = \begin{bmatrix} R_k (p_1 X + q_1 Y, \dots), R'_k (p_1 X + q_1 Y, \dots) \\ X, Y \end{bmatrix},$$

gdzie R'_k powstaje z R_k przez zamianę nieoznaczonych $u_1, w_2, \dots$ na $p_1 X + q_1 Y, p_2 X + q_2 Y, \dots$

Wypadkowa Ω jest podzielna algebraicznie przez R_{k-1} , jest więc tożsamościowo zerem, a wypadkowe R_k i R'_k mają czynnik wspólny stopnia wyższego niż 0 względem $u_1, w_2, \dots$. Jeżeli tym czynnikiem wspólnym jest T , wtedy, podobnie jak poprzednio, jest jasne, że T nie zawiera nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots, t_{n-k, r}$, nieoznaczone zaś $u_1, u_2, \dots, v_1, v_2, \dots, w_1, w_2, \dots$ może zawierać tylko wewnątrz wyznaczników rzędu k -tego ($u_1 v_2 \dots w_k$),... układu elementów:

$$u_1, u_2, \dots, u_n,$$

$$v_1, v_2, \dots, v_n,$$

$$\dots$$

$$w_1, w_2, \dots, w_n.$$

Jeżeli napiszemy $R_k = TQ$, $R'_k = TQ'$, to i Q , Q' będą funkcjami samych tylko wyznaczników ($u_1 v_2 \dots w_k$),...; jeżeli R_k, T, Q, Q' jako funkcje tych wyznaczników oznaczmy krótko przez:

$$R_k ((u_1 v_2 \dots w_k) \dots), T((u_1 v_2 \dots w_k) \dots), Q((u_1 v_2 \dots w_k) \dots),$$

$$Q'((u_1 v_1 \dots w_k) \dots),$$

będzie według ust. 10 tożsamościowo:

$$R_k (t_x (u_1 \dots v_{k-1} w_k) - u_x (t_1 \dots v_k) + \dots \pm w_x (t_1 u_2 \dots w_k)) \\ = [g_1, g_2, \dots, g_{n-k}].$$

Dla każdego rozwiązania $a_1, a_2, \dots, a_n$ równań danych jest przeto albo:

$$T(t_x (u_1 \dots v_{k-1} w_k) - u_x (t_1 \dots v_k) + \dots \pm w_x (t_1 u_2 \dots v_k) \dots) = 0,$$

albo też:

$$Q(t_x (u_1 \dots v_{k-1} w_k) - u_x (t_1 \dots v_k) + \dots \pm w_x (t_1 u_2 \dots v_k) \dots) = 0$$

i można rozwiązania, czyniące zadość równaniu pierwszemu, nazwać krótko rozwiązaniami podrzędnymi.

Rozwiązania podrzędne mogą istnieć tylko wtedy, gdy Q zawiera wyznaczniki ($u_1 \dots v_{k-1} w_k$) przynajmniej w stopniu pierwszym.

Jeżeli rozwiniemy wyrażenia:

$$T(t_x (u_1 \dots v_{k-1} w_k) - u_x (t_1 \dots v_k) + \dots),$$

$$Q(t_x (u_1 \dots v_{k-1} w_k) - u_x (t_1 \dots v_k) + \dots)$$

według iloczynów potęgowych wszystkich nieoznaczonych, prócz $x_1, x_2, \dots, x_n$, i oznaczmy spółczynniki rozwinięć przez:

$$\varphi_x, \varphi'_x, \varphi''_x, \dots; \psi_x, \psi'_x, \psi''_x, \dots,$$

to rozwiązania główne zleją się z rozwiązaniami równań $\varphi_x = 0, \varphi'_x = 0, \dots$ rozwiązania zaś podrzędne z rozwiązaniami równań $\psi_x = 0, \psi'_x = 0, \dots$. Albowiem każde rozwiązanie $a_1, a_2, \dots, a_n$ jednego z tych układów równań np pierwszego, skoro wyznaczmy $k-1$ rozwiązań:

$$a_1, a_2, \dots, a_n; b_1, b_2, \dots, b_n; \dots d_1, d_2, \dots, d_n$$

równania:

$$a_1 s_1 + a_2 s_2 + \dots + a_n s_n = 0,$$

tak, aby $R_k((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k) \dots)$ nie zniknęło tożsamościowo, czyni zadość równaniu:

$$Q(t_x (a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k) - a_x (t_1 b_2 \dots w_k) + \dots \pm w_x (t_1 a_2 \dots d_k) \dots)$$

$$= Q(t_x (a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k) \pm w_x (t_1 a_2 \dots d_k) \dots) = 0$$

i będzie:

$$t_x^\nu Q((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k) \dots) = [w_k],$$

gdzie ν oznacza stopień wyrażenia Q względem wyznaczników ($u_1 \dots v_{k-1} w_k$).

A zatem wyrażenie $Q((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots)$ posiada czynnik w_k niezależny od nieoznaczonych $t_{11}, t_{12}, \dots$. Toż samo stosuje się i do wyrażenia $R_k((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots)$, i będzie:

$$g_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0,$$

$$f_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

Ewentualne rozwiązania podrzędne znajdziemy, stosując do równań $\psi_x = 0$, $\psi'_x = 0, \dots$ toż samo postępowanie jak do równań danych. Równania te są o tyle prostsze od danych, że dla nich nie znika wypadkowa sześciu $k-1$. Jeżeli mianowicie wybierzemy $k-1$ układów wartości $a_1, a_2, \dots, a_n; b_1, b_2, \dots, b_n; \dots, d_1, d_2, \dots, d_n$ tak, aby wypadkowa:

$$S = \left[\begin{array}{c} Q(p_1 X + q_1 Y, \dots) \\ X \quad Y \end{array} \right]$$

nie znikała, gdy położymy w niej $u_1 = a_1, u_2 = a_2, \dots; v_1 = d_1, v_2 = d_2, \dots$ co zawsze jest możliwe, gdyż S nie znika tożsamościowo względem $u_1, u_2, \dots, u_n, v_1, v_2, \dots, v_n, \dots, p_1, \dots, q_1, \dots$ — to równania:

$$\psi_x = 0, \psi'_x = 0, \dots$$

$$a_x = 0, b_x = 0, \dots, d_x = 0,$$

nie będą posiadały rozwiązania wspólnego. Dla takiego bowiem rozwiązania $a_1, a_2, \dots, a_n$ byłyby na zasadzie powyższego:

$$Q((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots) = [w_a],$$

a więc także:

$$Q'((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots) = [w_a],$$

a stąd:

$$S = 0,$$

dla $u_1 = a_1, u_2 = a_2, \dots, u_n = a_n; \dots v_1 = d_1, v_2 = d_2, \dots, v_n = d_n,$

co pozostaje w sprzeczności z wyborem wielkości $a_1, a_2, \dots, b_1, b_2, \dots$.
Rozwiązań głównych jest nieskończenie wiele. Wybierzmy:

$$a_1, a_2, \dots, b_1, b_2, \dots, d_1, d_2, \dots$$

dowolnie, lecz tak, aby S i R_k nie znikały tożsamościowo dla:

$$u_1 = a_1, u_2 = a_2, \dots, u_n = a_n, \dots, v_1 = d_1, v_2 = d_2, \dots, v_n = d_n.$$

Wtedy $T(a_1 b_2 \dots w_k) \dots$ rozkłada się na czynniki liniowe $w_a, w_b, \dots$. Jeżeli w_a jest jednym z tych czynników, wtedy $R_k((a_1 b_2 \dots w_k), \dots)$ jest przez ten czynnik podzielne, a więc:

$$f_1(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \quad f_2(a_1, a_2, \dots, a_n) = 0, \dots$$

Lecz $a_1, a_2, \dots$ nie mogą być rozwiązaniami podrzędnymi, bo dla takiego rozwiązania:

$$Q((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots), \quad Q'((a_1 b_2 \dots d_{k-1} w_k), \dots),$$

miałyby czynnik wspólny w_a , co sprzeciwia się założeniu o wielkościach $a_1, a_2, \dots, d_1, d_2, \dots, d_n$.

Wniosek. Jeżeli wypadkowa R n równań jednorodnych:

$$f_1 = 0, f_2 = 0, \dots, f_n = 0$$

znika, to formy te mają przynajmniej jedno wspólne rozwiązanie. Albowiem w tym przypadku wypadkowa sześciu zero jest podzielna przez R , a więc równa zero, i zachodzi wtedy jeden z przypadków II, III, ...